

Kiekviena auka padeda

VASARIO SESIOLIKTOSIOS MINTYS IS LIETUVOS

...Trumpas buvo tas (nepriklausomybės) laikotarpis, bet jis padarė savo. Mes dabar turime ko pasižūrėti atgal, galime semtis stiprybės iš praeities. Turime kuo didžiulius: turėjome savo valstybę, kuri ekonomikai buvo stipri, įrodė, kad galime tvarkytis ir gyventi be svetimųjų globos. Per 20 metų paaugome kultūroje, tvarkėmės neblogiau, kaip mūsų kaimynai.

...Ar Lietuva prisikels, ar jos nepriklausomybė bus atstatyta? Lietuvos prisikėlimas nėra negalimas. Tai būtų lyg stebuklas Lietuvos valstybės atstatymas. Tačiau nebūtina tikėti stebuklais, norint turėti vilties, kad Lietuvos valstybė bus atstatyta. Lietuvos valstybės atstatymui yra objektyvios sąlygos ir galimybės. Mūsų aktyse sutrupėjo kolonijinės valstybės (Anglija, Prancūzija ir kitos) ir Afrikos bei Azijos tautos atgavo laisvę. Mūsų žemėje liko tik viena kolonijinė valstybė — Tarybų Sąjunga. Dabar ateina eilė išlaisvinti komunistinės Rusijos pavergtus tautoms!

...Tarybų Sąjungos sugriuvimas yra galimas dviem atvejais. Pirmas atv.: V. d. JAV spaudžiama, evoliucijos ar perversmo keliu bus pašalinta dabartinė komunistinė valdžia, jos vietoje atsirastų liberališkesnis režimas, ir to pasėkoje atgaus laisvę Rusijos pavergtos tautos. Antrasis atvejis — naujas pasaulinis karas arba karas tarp Rusijos ir Kinijos, kuris atneš Rusijos pavergtus tautoms laisvę. ...Kokioje padėtyje dabar yra Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalai? Vieną dalyką pirmiausia reikia žinoti, jog mes turime teisę turėti savo valstybę. To niekas neginčija, net padorus rusai. Esame maža, bet ir nemaža tauta. Už mus yra mažesnių tautų, kurios turi savo valstybes.

... Lietuvos nepriklausomybės atstatymui reikia ruošti. Kiekviena auka, sudėta ant tėvynės aukuro, padeda Lietuvos laisvės reikalui. Šiam reikalui padėjo jūreivis Simas Kudirka, kai jis, teisiama Vilniuje už tai, kad norėjo pasitraukti į JAV, es, į kalinimą, jog jis išdavęs tėvynę, atsakė: „Mama tėvynė Lietuva, ir aš jos neišdaviau“.

Mūsų laisvės ir nepriklausomybės laidas yra 100.000 pokario lietuvių partizanų, kurių pusę yra žuvusių. „Žusta idėjos, dėl kurių niekas nežūsta“, pasakė gimnazijos 8 klasės mokinys Žvirgždinas, 1941 m. birželio mėn. bolševikų nukankintas Rainių (prie Telšių) miškelyje.

Turime vilties atgauti laisvę, nes atsiranda norinčių pasiaukoti už tėvynę. Tai auka tu, kurie sėdi kalėjime už laisvą žodį (N. Sadūnaitė, P. Plumpa, V. Petkus ir kiti). Laisvės ir nepriklausomybės laidas yra 11 klasės mokinio Romo Kalantos ir jauno inžinieriaus Mindaugo Tomono gyvybės auka.

Kol lietuvių tauta bus gyva, ir jei laisvės bei nepriklausomybės troškimas joje neužges, tai susidarius sąlygoms Nepriklausomybės idėja taps Nepriklausomybės tikrove.

(Iš savilaidinės nepriklausomos Lietuvos istorijos **Dvidešimt metų**, Vilnius, 1978)

JAV ATSTOVŲ RŪMAI UŽTARIA DISIDENTUS

Vasario 5 d. JAV Atstovų Rūmai priėmė HJR 272, kurioje labai griežtai protestuoja prieš Sacharovo ir kitų disidentų persekiojimą Sovietų Sąjungoje. Visi Helsinkio Baigiamojai Akto signatarai yra raginami prisidėti prie šio protesto, boikotuoti olimpiadą Maskvoje, sustabdyti prekybą, nutraukti ekonominius ir komercinius ryšius su Sovietų Sąjunga. Madrido konferencijoje JAV delegacija turinti iškelti Helsinkio akto laužymus iš sovietų pusės, pabrėžiant Sacharovo ir kitų Helsinkio Akto vykdymą sekusių asmenų persekiojimą. Tarp asmenų, nuteistų už kovojimą dėl žmogaus teisių, minimas ir lietuvis Petkus. Rezolucijos kopijos bus pasiųstos Sovietų Sąjungos ambasadoriui JAV-ese ir Aukščiausiosios Tarybos prezidiumui Maskvoje.

Už rezoluciją pasisakė 402 atstovai, niekas prieš, ir 31 nebalavo. Tekstas paskelbtas Congressional Record-House. Tą progą 16 Rūmų atstovų pasakė kalbas, jų tarpe Derwinski, Fawcett, Fenwick. Pastaroji ėmėsi iniciatyvos šią rezoluciją suredaguoti ir ją pravesi Atstovų Rūmuose. (ELTA)

VLIKO PIRMININKO LAISKAS PREZIDENTUI CARTERIUI

Sausio 17 d. VLIKo pirmininkas Dr. Kazys Bobelis pasiuntė šio turinio laišką JAV prezidentui Carteriui: Okupuodama Afganistaną, Sovietų Sąjunga vėl parodė savo tikruosius kėslus. Netelsėtai okupavę ir aneksavę Lietuvą,

MAZINAMA NAFTOS GAMYBA

Libija nuo balandžio 1 d. 17 procentų sumažins naftos gamybą, Kuveitas 25 proc., Nigerija 10 proc. Mažins taip pat Saudžio Arabija.

VIETNAMAS LAUKIA ANTROS PAMOKOS

1979 m. Kinija buvo užpuolusi Vietnamą, nurodama nubausti jį, kad okupuoja Kampučiją (Kambodiją). Po tos pamokos ji atitraukė kariuomenę.

O kai Vietnamas vistic nesitraukia iš Kampučijos, tai Kinijos užsienio reikalų ministeris pareiškė: „Kinija pasiryžusi pasilikti sau teisę duoti Vietnamui antrą pamoką, jeigu iškiltų toks reikalas.“

Vietnamas šiuo metu turi daugiau kaip milijoną vyrų ir moterų armiją, bet gyvena įtampoje, laukdamas puolimo.

PAGROBTĄ MERGAITĘ POPIEŽIUS PRAŠO PALEISTI

Praeitų metų rugsėjo mėn. Sardinijoje (Italija) buvo pagrobta ten vasaraujusi britų verslininkas Schild, jo žmona ir dukterė. Schild greit buvo paleistas, kad sudarytų 12 mil. svarų išpirkti žmonai ir dukteriai. Žmona sausio mėn. buvo išpirkta už 350.000 sv. Reikalauja tokios pat sumos ir už ligotą dukterį, bet nutruko ryšys su grobikais, net spėliojama, kad mergaitę viena gauja pardavė kitai. Dabar popiežius viešojo kalboje kreipėsi į grobikus, prašydamas paleisti mergaitę.

ZIMBABVĖS PLANAI ATEICIAI

Zimbabvės min. pirm. Mugabė ir savo ministerių kabinetai įtraukė dėl baltuosius, kurių vienam pavedama tvarkyti žemės ūkį. Esą tuščių didelių ūkių, tai bus siūloma eiti į juos dirbti pabėgėliams, ku-

mos iš vienos slėptuvės į kitą. Iš pradžių, kai jau raketos bus pagamintos ir padėtos į vietą, slėptuvės bus atidarytos, kad sovietiniai žvalgybiniai satelitai galėtų visa tai nufotografuoti. Tokios yra sutartys, ir Sov. Sąjunga nusifotografavusi žinos, kad raketų yra tik 200. Paskui pasukubomis jos bus pervežtos į kitas slėptuves, tur būt, nakties metu.

Kaip minėjome, raketa svers 95 tonas. Iš pradžių galvota, kad raketai gabenti reikės tokio milžino vežimo, kuris svers 335 tonas. Dabar jau nuspresta, kad vežimas turės būti 500 tonų. Normalūs Amerikos keliai tokio svorio niekaip nepajėgs atlaikyti. Reikės 10.000 mylių specialių kelių, kuriais raketos bus gabenamos iš vienos slėptuvės į kitą.

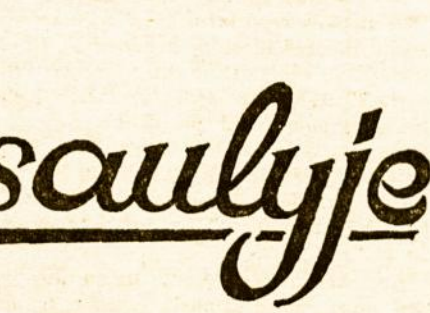
Naujiems keliams nutiesti ir slėptuvėms pastatyti, kaip šiuo metu skaičiuojama, bus reikalinga 2 milijardų 700 mil. tonų cemento ir bus sunaudota 121 milijardų galionų vandens. Reikės dar apie 2.000 mylių naujų kelių susisiekti su raketų rajonu. Visiems tiems kelių tiesimo ir slėptuvių statybos darbams reikės apie 100.000 žmonių. Spėjama, kad tada prasidės tikra kraštinė, kaip kadaise, kai žmonės grūdosi aukso ieškoti. O su tokiu grūdumusi padidės tose krašto srityse nusikaltimai ir kitokios blogybės. Jau dabar ta netolima ateitis esą susirūpinę dviejų valstybių gubernatoriai, nes raketos vieta parinkta pietinėje Nevadoje ir pietvakarių Utoje. Tose vietose dabar gyventojų tirštumas yra vienas žmogus dviejose kvadratinėse myliose ir gyvena maždaug po 450 asmenų miesteliais. Neįsivaizduojama, kas bus, kai užplauks šimtas tūkstančių. Dirbančiuosius dar atsėks aptarnaujantis personalas ir kitokia priedinė publika.

Latviją ir Estiją 1940-ais metais, sovietai ir toliau siekė savo ekspansinių tikslų, diplomatiškai paneigdami bet kokius savo prasižengimus.

Neseniai įvykiai aiškiai rodo, kad sovietai siekia neįmanomai laikiai tartis.

Mes sveikiname ir remiame Jūsų siūlomą ūkinį ir technologinį embargo prieš Sovietų Sąjungą. Tačiau mes taip pat manome, kad svarbu pradėti ir moralinį boikotą. Veiksmingiausias metodas, bent pražiūri, būtų Jungtinės Valstybės pasitraukti iš olimpinio žaidynių, jei jos vykty Maskvoje ir okupuotoje Estijoje. Mes prašome Jūsų, pone Prezidente, paveikti Jungtinių Valstybių komandą, kad ji nedalyvautų olimpinėse žaidynėse Maskvoje ir okupuotame Taline.

Pone Prezidente, aš taip pat norėčiau paliformuoti Jus, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pasikels atsikūrimą į visus laisvuosius lietuvius, ragindamas juos nesilankyti SSRS-ose, jei, kol sovietai neįvykdys savo tarptautinių įsipareigojimų. (ELTA)

rie anksčiau yra ūkiuose dirbę. Dirbama bus kooperatyviniais pagrindais (žemė priklausys valstybei).

Mokyklos bus bendros juodiesiems ir baltiesiems (ligi šiol baltieji turėjo atskiras mokyklas). BBC bus prašomas padėti patvirtinti radiją ir televiziją. Amerika ir Vakarų Europos kraštai pažadėjo duoti paskolų, tik sovietinis blokas dar nieko nepasitūlęs. Kariuomenę ir policiją apmokys britai.

Oficialiai nepriklausomybė bus paskelbta balandžio 18 d.

PREZIDENTO PRIEMONĖS INFLIACIJAI SUSTABDYTI

Prez. Carteris pasiūlė kongresui metimė JAV samatoje sumažinti išlaidas 14 milijardų dolerių ir mokesčiais apdėti petrolį, kas duotų pajamų apie 11 milijardų dol., taip pat suvaržyti paskolų galimybę.

Tokios jo siūlomos priemonės turi sustabdyti infliaciją.

VĖL ATSISTATYDINA ITALIJOS VYRIAUSYBĖ

Socialistai ir respublikonai nutarė neberemti Italijos dabartinės vyriausybės, dėl to parlamente daugumos neturįs ministeris pirmininkas Cossiga atsistatydina.

TREJI METAI, BET DIRBTINIAI KALTINIMAI

Tris savaites buvo nagrinėjama Lenkijos disidentų Edmund Zadzornyski byla, ir jis nuteistas 3 metams kalėti. Keletą metų jis vis pasisakydavo laisvųjų profesinių sąjungų vardu ir dėl to buvo persekiojamas. O teisme jis buvo kaltinamas, kad vadovavęs vagių gaujai, ir liudininkais buvo kviečiami kalėjime sėdintieji kriminalistai. Vietiniai tos apylinkės gyventojai suju-

do rašyti dėl jo peticijas valdžiai. Po viena peticija buvo surinkta apie 1.000 parašų. Bylą sekė Amnestijos internacionalo ir Internacionalo prieš represiją atstovai.

EKONOMISTŲ PRANASYSTĖ DEL BRITANIJOS ATEITIES

Grupė Kembridžo ekonomistų pranašauja, kad per porą metų Britanijos vyriausybės politika pasirodys visiškai nesėkminga.

Bedarbių skaičius 1981 m. bus apie 2,5 mil., o iki 1985 m. pakils iki 3,5 mil.

Jei vyriausybė nekeisiant savo politikos, tai kraštas susmuks, kaip apie 1930 m.

PADETIS AFGANISTANE

Afganistane bus atimta nuosavybė iš tų, kurie pasireiškė „prieš nacionalinius interesus“. Tiems, iš kurių atėmė buvusio prezidento režimas, dabar nuosavybė busianti grąžinta.

Afganistano armija esanti pakankamai nepavalgydinama, negauna mitybininių, dėl to daugiausia sovietiniai daliniai kovoja su sukilėliais.

Sukilėliai praneša, kad vis daugiau Afganistano karių išbėgioja, o sovietinių žūsta. Netoli sostinės Kabulo buvo užpulta tankų bazė ir žuvę 120 sovietinių karių.

LIETUVOS GYVENTOJAI TAUTYBĖMIS

Pagal 1979 m. balandžio mėn. surašymą, Lietuvoje buvo 3 mil. 392 tūkstančiai gyventojų.

Lietuvių buvo 2 mil. 712 tūkstančių, rusų — 303 tūkst., lenkų — 247 tūkst. baltarusių — 58 tūkst., ukrainiečių — 32 tūkst., žydų — 15 tūkst., kitų tautybių — 25 tūkst.

96,9 procentų gyventojų gimtąja kalba

Ar dera taip elgtis?

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS BALSAS

Šių metų tarptautinė krizė gali turėti didelės reikšmės Lietuvos laisvinimo bylai, ir Pabaltijo kraštų 40-tieji pavergimo metai, kuriuos sovietai ruošiasi labai iškilmingai paminėti, reikalauja laisvųjų pasaulio lietuvių budrios ir apdairios laikysenos, ypač pažįstant sovietų klastingumą. Atkreipkime dėmesį į mūsų krašto pavergėjo siūlomas kelionių lengvatas mūsų jaunimui, viliojant juos lankytis šiais metais Lietuvoje.

Angi dera laisvojo pasaulio lietuviui ten mavykus tapti okupanto triukšmingų iškilmių bejėgiu dalyviu, minint lietuvių tautos 40 metų pavergimą? Kiekvienam gliaul galvojantiam lietuviui aišku, kad šiais metais susilaikymas nuo kelionių į Lietuvą yra protesto, boikoto pareiškimas Lietuvos pavergėjui, bet jokiu būdu ne Lietuvai. Neabejojame, kad mūsų broliai ir sesės Lietuvoje tai supranta ir su tuo sutiks.

Lietuvių Moterų Federacija, išgirdusi, kad Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje moksleivių grupė Velykų švenčių atostogų metu (nuo kovo 29 d. iki balandžio 13 d.) ruošiasi ekskursijai į Lietuvą su privilegija išbūti ten 10 dienų su nemokamu išlaikymu, kreipėsi į Vasario 16 Gimnazijos direktorių, prašydama paveikti gimnaziją lankantį jaunimą susilaikyti šiais metais nuo ekskursijų į Lietuvą ir kitus sovietų pavergtus kraštus, nežiūrint tai, kokiais lengvatais ekskursantams siūlyti Lietuvos okupantams, besiruošius šiais metais atžymėti 40 metų Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų „savanorišką“ išjungimą į Sovietų Sąjungą. Federacija savo laiške sako, kad mūsų jaunimui nederėtų būti okupanto svečiais.

I šį Lietuvos Moterų Federacijos raštą iš Vasario 16 Gimnazijos direktoriaus gautas toks atsakymas: „Dėkui už Jūsų laišką, kuriame prašote sulaukyti ekskursiją į Lietuvą. Nežinau, kas ją organizuoja. Dažniausiai tai daro moksleivių tėvai. Ypač tėvai iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados nori, kad jų vaikai, būdami Europoje, pamatytų tėvų gimtąjį kraštą. Ekskursijos paprastai vyksta per Velykų atostogas, kai mokiniai, uždarūs bendrabutį, pereina tėvų žinion. Jie leidžia vaikams ekskursuoti ten, kur patinka. Būtų gera, kad Jūs pasiskelbtumėte lietuviškuose laikraščiuose laiške išdėstytą nuomonę. — Jūsų laišką išskabinau mokytojų kambaryje, prašydama mokytojus, mokinius įtikinti Jūsų prašoma prasme.“

Pergyvendami keturiasdešimtuosius skaudžius mūsų tėvynės okupacijos metus, nesileisime okupanto užliūliuojami, ypač jo pastangų traukti mūsų jaunimą į savo klastingas pinkle.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Informacija

laiko savo tautybės kalbą. Surašymo metu 48 procentai Lietuvos gyventojų rusų kalbą nurodė antrąja kalba, kuria jie laisvai kalba. O 1970 m. surašyme rusų kalbą antrąja nurodė 33,8 procentai.

LIETUVIAI AFGANISTANE?

„Naujienos“ (Čikaga) rašo, kad viena senos kartos lietuvių šeima Amerikoje gavo laišką iš Lietuvos, kuriame pranešama, kad netikėtai mirė jų sūnus. Mirties priežasties jie neparašė.

Giminės Amerikoje iš senesnių susirašinėimų žinojo, kad tas netikėtai miręs sūnus tarnavo kaip kapitonas vienoje tankų divizijoje. Paskutinė jo vieta buvusi Azijoje — prie Taškento ir Dušambės, Amu Darjos upės deltoje, netoli Afganistano ir Pakistano sienų.

Neseniai „The Guardian“ taip pat rašė, kad sovietų armijoje Afganistane esą karių iš Pabaltijo.

TRUPUTIS DUOMENŲ APIE SAVILAININĘ SPAUDĄ

Prahas (Čekoslovakijos) pogrindinė leidykla Padlock yra išleidusi daugiau kaip 100 knygų.

Lenkija taip pat turi tokių leidyklų, kurios leidžia romanus, kritikos dalykus, filosofiją, istoriją. Didžiausias lenkų pogrindis periodinis leidinys „Robotnik“ spausdinamas 10.000 — 20.000 egzempliorių.

7 dienos

— Tassas skelbia, kad paleista jau beveik 1.000 afganų, kurie buvo sumti Kabule demonstracijų metu (o Kabule gyvenantieji užsieniečiai spėja, kad sumta buvo ne mažiau kaip 2.000).

— Netoli Varšuvos nukrito ir sudužo keleivinis lėktuvas, visi 87 keleiviai žuvo, tarp jų 23 amerikiečiai (14 boksininkų ir juos lydėjusieji gydytojai, instruktoriai). — Švedų naikintuvai iš teritorinių vandenių išvyjo kažkieno povandeninį laivą. — Homoseksualas John Gacy, kuris Čikagoje nužudė 33 jaunuolius, nuteistas mirti elektros kėdėje.

— Pietų Afrika konfiskavo 10 sovietinių tankų, kurie buvo siunčiami į Afganistaną, kai ten dar valdė prez. Aminas, o kai jis buvo nužudytas, tai laivas turėjo plaukti į Angolą.

— Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisija sudarė 5 asmenų grupę (Britanija, Costa Rica, Gana, Irakas ir Jugoslavija), kuri reikalaus atitinkamas vyriausybės žinių apie slapta areštuojamus žmones.

— Prancūzija žada siųsti kariuomenę į Martiniką (Vakarų Indija), kurioje pradeda reikštis Kubos įtaka.

— Britanijos vyriausybė pasiryžusi neduoti atostogų tiems savo atletams, kurie dirba valdžios įstaigose ir nori dalyvauti Maskvos olimpiadoje.

— Pakistane buvo areštuota 2 vyresnieji ir 16 jaunesniųjų karininkų, kurie norėjo nuversti gen. Zia vyriausybę.

— Pakistane šiuo metu yra apie 600.000 pabėgėlių iš Afganistano, o iki žiemos gal subėgs iki milijono.

— Turkija įtikinėja Vakarų bankininkus, kad jai reikia daugiau kaip 4 milijardų dolerių paskolų, o kadangi jos padėtis dabar tokia ypatinga, kai Sov. Sąjunga okupavo Afganistaną, tai į jos prašymą palankiai žiūrims.

— Jaunas čekas darbininkas Peter Cibulka buvo nuteistas 2 metams už platinimą civilinių teisių sąjūdžio atsisaukimu, o kai jam dar buvo pridėti metai už badą streiką, 176 asmenys pasirašė protestą, ir Brno mieste norėta suorganizuoti mitingą, bet valdžia uždraudė.

— Britų „The Observer“ laikraštis paskelbė apklausinėjimo duomenis dėl Maskvos olimpiados: 69 procentai apklausiųjų ištikina, kad atletai turėtų dalyvauti olimpiadoje, 23 proc. — kad atletai turėtų susilaikyti.

— New Delhyje, Indijos sostinėje, netoli min. pirm. Gandi namų, policija užpuolė ir lazdomis apdaužė akulų ir invadų demonstraciją, kuri ėjo įteikti peticijos dėl galimybės gauti darbo, ir buvo sužeista apie 100 žmonių, iš jų 25 labai rimtai, o 100 ar 150 dar buvo areštuota.

— Norėdama, kad ūkininkai nebeau gintų aguonų ir nebegamintų opijumo, Burmos vyriausybė stengiasi prikabinti juos, kad pradėtų laikyti bites ir uždarbiuotų iš medaus ir vaško.

— Medicininių tyrimų įstaigos priėjo išvados, kad choleros jau nebegalima išgydyti tais vaistais, kurie iki šiol buvo vartojami, nes bacilos pasidarė atsparios jiems.

A+A Kapitoniui JONUI ALEKSAI

po sunkios ir ilgos ligos amžinybėn iškeliauvus, Jo žmoną Elena ir dukras Laimą ir Romą nuoširdžiai užjaučia Br. Br. Daunorai ir dukros

Naujos knygos

AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINĖ VEIKLA

Mecenatų padedamas, Pedagoginis lietuvištosios institutas jau šiais metais išleido istoriko Vincento Liulevičiaus knygą **Amerikos lietuvių ekonominė veikla** (224 puslapiai, kainą 8 dol., gaunama pas platintojus arba tiesiog iš Pedagoginio lietuvištosios instituto: 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636, U.S.A.).

Apie JAV Lietuvius yra išleista šiek tiek knygų. Vienose jų stengiamasi apžvelgti maždaug viską, kitose tik kai kurias jų veiklos sritis, o dar kitose tik atskiras institucijas ar organizacijas. Tokios knygos, kokią dabar pateikė V. Liulevičius, ligi šiol nesame turėję. O knyga ir vertinga kaip rimtas indėlis į išeivijos istoriją, ir labai įdomi.

Naudodamasis romėnų posakiu, autorius knygos pratarmėje sako, kad pirmą kartą reikia pasirūpinti pragyvenimu, o tik tada filosofuoti, vadinasi, pirmiau reikia ekonomiškai įsitvirtinti, o tik tada imtis filosofijos, kultūrinio, socialinio, kūrybinio ir kitokio dvasinės kultūros darbo. Materialinės sąlygos sudaro geras sąlygas dvasiniam pasireiškimui. Šitoks lyg ir motto kartu apspėjimų ir šios knygos vertė: joje supažindinama su tuo pagrindiniu pagrindu, kurio rėmėsi plati Amerikos lietuvių veikla.

Autorius užsimojo knygoje apžvelgti daugiau kaip šimto metų Amerikos lietuvių ekonominę veiklą (1870-1977), taigi pasiėmė labai rimtą uždavinį ir pasigėrėtinai jį atliko, pasinaudodamas jau surinktais ir įvairiuose leidiniuose išblaškytais duomenimis, o taip pat ir pats jų iš periodikos pasirenkdamas. Dabar jau ši sritis bus plačiai ir sistemingai nušviesta.

O duomenų tikra begalybė, ir tiesiog neįmanoma būtų nė bandyti viską nuskaityti. Autorius pradeda skyriumi apie žemę. Čia — apie Lietuvius, kurie, atvažiuavę į Ameriką, bandė pirkti žemę ir juose verstis arba dirbti ūkiuose samdiniams. Visiškai nusakytas: ir kur buvo tokių ūkių savininkų ir samdinių kolonijos, ir kodėl kai kurie pirko žemę, ir kiek jie dirbdavo ir uždirbdavo, ir kodėl jiems dažniausiai nesisekdavo.

Šitaip detalios apžvelgti neįmanoma turto savininkai, įnamių laikymas kaip verslas, amatai, pramonė, prekyba, finansai, profesionalai, verslininkų organizavimas. Bet tie didesnių skyrių pavadinimai yra maža ką tepasakantys reikiai. Visas įdomumas glūdi tekstuose, toje gausybėje duomenų. Perskačius knygą, išlieka įspūdis, kad toje didžiulėje Amerikoje dar gyvuoja ir kažkokia lietuviška respublika su bankais, prekybininkų ir pramonininkų rūmais, ligoninėmis, parduotuvėmis, daugybe visokių profesionalų, leidėjų, orkestrų, restoranų, valgyklų, vasarviečių ir t.t. Tokiai lietuvių įsistiprinimui, aiškiai, vyko pamažu, bet dabar jis jau daro didelį įspūdį, kai skaitai krūvas duomenų.

Be kita ko, knyga turi 80 iliustracijų.

(k.b.)

Ginos Čapkauskienės gastrolės Vokietijoje

Po jos koncertų Huettenfelde ir Stuttgarte Vokietijos LB Valdybos „Informacijų“ redaktoriui pavyko pasikalbėti su tampa lietuvių soliste Gine Čapkauskiene iš Montrealio.

Redaktorius: Kai laikraščiuose skaitėme Jūsų dainavimą JAV-bėse ir kitur, o paskutiniu metu ir Australijoje, labai giliai vertinimus, galvojome, kad tai Jūsų gerų bičiulių draugiška paslauga. Bet dabar, kai išgirdome dainuojant Vokietijoje, įsitikinome, kad visos pagyros užtautos, gal dar ir nepakankamos. Ir Jums duotas Kanados laktiingalas vardas labai tinka. Ar yra Kanadoje laktiingai?

Solistė: Nežinau. Bent man neteko girdėti.

Redaktorius: Tada ten būtumėte vienintelė laktiingala. Čia girdėjome Jus dainuojant pirmą kartą. Ar esate anksčiau buvusi Vokietijoje?

Solistė: Vokietijoje lankiausi 1964 ir 1970 m., bet tik kaip turistė.

Redaktorius: Dainuoti į Europą Vasario 16 minėjimuose Jus pakvietė Vokietijos bendruomenės valdyba. Šuolis per Atlantą susijęs su nemažomis išlaidomis. Mūsų Bendruomenė neturtinga, ir ji tikrai nebūtų įstengusi tų išlaidų padengti. Kas jas sumokėjo?

Solistė: PLB Valdybos pirmininkui V. Kamantui tarpininkaujant, skridimo bi. lietą išpirkto Kanados LB Valdyba bei apylinkės, gerokai prisidėjo į Montrealio lietuvių bankelį „Litas“.

Redaktorius: Vokietijoje praleidote apie dvi savaites. Kaip patiko šis kraštas?

Solistė: Vokietija paliko man gerą įspūdį. Beveik visą laiką naudojausi buv. „kanadiečio“, dabar Vasario 16 gimnazijos reikalų vedėjo K. Barono ir jo šeimos svetingumu, daug kartų pietavau ir vakarieniau su tos mokyklos moksleiviais ir jų auklėtojais. Turėjau progos išgirsti keletą operų, aplankyti įdomių istorinių vietų. I akis krito didelė automobilių spūstis miestuose, krautuvės, pilnos gražių ir brangių prekių. Lietuviai, kaip ir kituose kraštuose, mieli ir nuoširdūs. Žinoma, jų kultūrinis gyvenimas dėl nedidelio tautiečių skaičiaus nėra toks įtampus ir įvairus kaip Kanadoje ar JAV-bėse.

Redaktorius: Kiek kartų ir kur dainavote ir koks buvo pasisekimas?

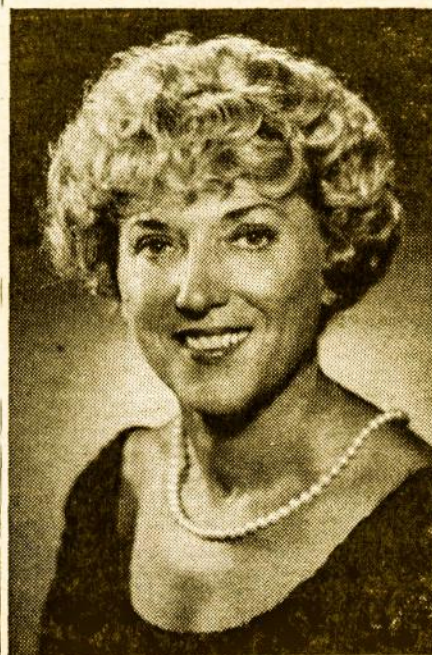
Solistė: Europoje šįkart koncertavau šešiose vietose, penkiose — Vasario 16 minėjimuose. Tik Skotijoje dainavau kita proga. Per keturias savaites aplankiau Angliją, Škotiją ir Vokietiją. Visur dainavau po du kartus. Publika visur šiltai sutiko ir nepagalėjo katučių. Didžiausią auditoriją (per 400 žmonių) turėjau centrinėje Vokietijoje. Čia teko susipažinti su dr. Raminta Lampsatyte, kuri mano dainas palydėjo pianinu. Buvau maloniai nustebinta jos dideliu talentu ir šilta asmenybe.

Redaktorius: Džiaugiamės, kad pasisekė Ją gauti Jūsų koncertui.

Solistė: Girdėjau, kad Jūsų Vasario 16 minėjimai rado atgarsį ir vokiečių spaudoje.

Redaktorius: Iki šiol mums pasisekė užtikti ilgokus reportažus bent trijuose vokiečių dienraščiuose apie minėjamą Huettenfelde. Pvz., „Mannheimer Morgen“ vasario 26 d. laidoje apie Jus rašė: „Šventės programą labai praturtino sopranas Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Tiek dainose iš gausaus lietuvių dainų lobyno, tiek ir arijoje iš Donizetti operos „Lucia di Lammermoor“ jos balsas skambėjo briliantiškai“.

Kai skrisite per Atlantą namo, Jus lydės mūsų nuoširdžiausia padėka ir geriausi linkėjimai visur turėti tokią pasisekimą ir išgyti tiek daug gerbėjų, kiek

Jų čia išgijote su savo daina ir lietuvišką nuosirdumą. Kai ryšys jau užmegztas, tikimės Jus dažniau išgirsti Europoje ir tai netrukus. Laukiame.

Pora pataisų

„Europos Lietuvis“ Nr. 10 išspausdinto Birutės Valterienės straipsnio „Virtuozas Ginos dainavimas“ poroje vietų per klaidą buvo nukrypta nuo originalaus teksto.

Straipsnio pastraipoje apie „Laktiingalos giesmę“ išspausdintas toks sakiny: „Visa kloratūra ir antros dalies gale, ypač vienoj vietoj, išdainuota fortissimo, leido gėrėtis paukščių čiuksniu, plaukiančiu iš tobulumo pasiekusio dainininkės.“ Čia vietoj fortissimo turėjo būti pianissimo.

Antra, rašant apie pianistę Helen Ireland, pasakyta, kad ji praleidusi „Laktiingalos giesmę“ įvadinį gabaliuką, kuris atliekamas prieš dainos posmus kaip pianissimo solo. Iš tikro tą gabaliuką ji pasiskambino, tik gal ne taip tobulai, kaip lauktum, kai atlieka ne mėgėja.

Su lietuviais pasaulyje

SIEK TIEK LIETUVOS SENOVĖS DUOMENŲ

Kun. Stasio Ylos pastangomis Putname (JAV) buvo pastatyta Mindaugo pilaitė. Kiek anksčiau ji buvo papuošta A. Košubienės trimis mozaikomis karaliaus Mindaugo tema. Vyta. Košuba sukūrė Mindaugo sūnaus Vaišvilko skulptūrą.

O dabar pilaitė pasipuošė Mindaugo žmonos Mortos ir jų sūnaus Ruklio ir Ruklio veidų vitražais. Vitražai esą labai gražiai padaryti dail. Albino Elksaus.

Gali būti, kad ir toliau tas statins dar bus puošiamas, tai savo skaitytojams pateikiame truputį istorinių duomenų, susijusių su Mindaugu ir kitais karaliais ir kunigaikščiais.

Mindaugo žudikas Deltuvos kunigaikštis Daumantas, atsidūręs Pskove, apsikrikštijęs graikų apeigomis, išgarsėjęs karais prieš Livonijos ordną, o po mirties buvo pripažintas šventuoju Timotiejumi. Taigi būtų bene pirmas Lietuvos šventasis.

Mindaugas turėjo 3 sūnus: Vaišvilką, Ruklį ir Rūpėlį. Senovės raštai, kalbėdami apie Vaišvilką, mini jo seserį Mindaugaitę (vardas nežinomas), kurią vedė Volinijos Danielio sūnus Švamas.

Gediminas turėjo 7 sūnus, kurių vardai buvo Manydas, Narimantas, Karijotas, Algirdas, Kestutis, Liubartas ir Jaunutis, tris dukters — Aldona-Ona, Danmilia-Elzbieta ir Ofka (Eufenija ar Aulka).

Algirdas turėjo 12 sūnų. Garsiausi jų buvo Jogaila, Skirgaila, Švitrigaila ir Andrius.

Kestutis turėjo 6 sūnus, kurių vardai: Patingas, Vaidotas, Butautas, Vytautas, Tautvydas, Zygmantas. Jo dukterų vardai: Miklauskė, Danutė ir Ringailė.

Kaip matote, Lietuvos valdovai buvo ne tik galingi, bet ir vaisingi.

MIRĖ KANKINYS J. VERBYLA

Praeitais metais mirė ir Punkske buvo palaidotas Jurgis Verbyla.

Prieš karą Punkskas ir jo apylinkės buvo grynai lietuviški, o už lietuviybės pa-

Br. Kuzminskaitė

Dobilėlis

Penkiolapi dobilėlis tėviškos laukų, mintimis svetur skrajoju ir tave randu.

Vai tu man dabar priminki tėviškos laukus, vinguriuojantį kelelį, paliktus takus.

Kai berniškės šėrė žirgus, augai tu vešlus, ar ir šiandien dar beaugi, ar jau sudžiūvai ir nesi kvapus?

stiprinti...

Vembutų dvaras ir jo nuomininkas Jonavičius. Vembutų dvaras, gal daugiau kaip du tūkstantčiai ha, priklausė jaunam Gadunui. Pats Gadunas gyveno Telsiuose, Kalno gatvėje, dideliame mediniame name su žyde Klara. Toji Klara dar ilgai gyveno ir nepriklausomybės metais.

Senieji Gadunai sugebėjo savo baudžiaininkus atleisti iš baudžiavos be žemės. Buvusių baudžiaininkų ūkių trobesius nugriovė ir žemės suliejo su dvaro žeme. Vietoje buvusių baudžiaininkų pristatė kumetynų su žeme. Tokių kumečių-lazinininkų buvo Dargvainiuose keturi, Užkapy trys, Kristapuose šešiolika, Užvėdrėje dešimt ir Pamulakalniuose vienas. Visų kumečių-lazinininkų sąlygos buvo vienos. Dvarą nuomojo žemaitis smulkus bajoras Jonavičius. Jis buvo doras ir teisingas žmogus, nors supykęs nesivaržydavo apkeikti darbininką. Pagrindiniai jo kaimažodžiai buvo gyvatė ir rupūžė. Šių padarų jis nesigalėdavo kuo nors prasižengusiam žmogui.

Buvo mažulikas, žilutėlis, truputį ir kupurėlė sulinkęs. Nuo dažno uostomojo tabako šniaukimo ūsai ir barzda buvo geltoni. Vaidžiuojant lazdele pasiramsčiuodamas. Bet kai bardavosi, niekada nekeldavo lazdos virš žmogaus galvos. Tada lazda perkeldavo į kairę, dešiniąją ištiesdavo prieš nusišaltėlį ir paleisdavo į jį tuos niukius dėtus gyvūnus. Tačiau po pusvalandžio ir vėl kildavosi su tuo apibartuotu taip, lyg nieko nebūtų atsitikę. Visi dvaro trobesiai buvo mediniai ir seni, tik rūmai nauji, bet ir tie mediniai, pastatyti ant aukštos kalvos.

Panali, dėl ko ant tokios kalvos statote rūmus, juk visi keturi vėjai gairins? — klausęs tėvas, kai buvę pradėti statyti tie rūmai.

Niekis, Burneiki, bet, iš pakajų neišėjęs, galėsiu matyti visus dvaro laukus, — atsakęs Jonavičius.

Ne tik laukus iš rūmų galėjo apžvelgti, bet ir rūmus iš tolimiausių laukų matyti. (Bus daugiau)

laikymą buvusios Lenkijos laikais daug lietuvių kentėdavo. Taip atsitiko ir J. Verbylai. Jo vestuvių išvakarėse lenkų žandarai ir kareiviai apsupo Verbylų namus ir suėmė Jurgį. Kratos metu rasta Lietuvos laikračių ir knygų, tarp jų „Mūsų Vilnius“. J. Verbyla dėl to buvo žiauriai tardytas ir kankintas, o po to nuteistas 7 metams sunkių darbų kalėjimo. Po visų kankinimų liko be sveikatos.

Sugrįžus lenkijai, po 5 metų nelaisvės Jurgis buvo paleistas, ir jį priglaudė ir globojo nepriklausoma Lietuva. Jis buvo gydomas Birštono sanatorijoje, po to dirbo Vilniaus centriniame pašte.

Po Stalino mirties J. Verbyla iš Lietuvos grįžo į savo tuščią aplėistą tėviškę Punksko krašte. Ūkyje gyvenusieji senutė motina ir brolis buvo ištremti komunistinės Lenkijos į krašto gilumą už lietuvių partizanų globojimą.

J. Verbyla turėjo labai gražų balsą. Į jo laidotuves susirinko minios lietuvių, o Punksko parapojos choras giedojo, atsišveikindamas su savo ilgamečiu choristu.

GALIMA PIRKTI SENOLIŲ AUKURUS

Kaip matyti iš „Dirvos“, Amerikoje padedami pardavinėti aukurai, kurių viršūnėje mirga rausva ugnies liepsna.

Amžinosios ugnies aukurus degindavo mūsų senoliai senovėje.

R. MASTIENĖ AUSTRALIJOJE

Solistė Roma Mastienė iš Čikagos praėitų metų pabaigoje koncertavo Australijos lietuviams.

PRŪSŲ PALIKUONIO KNYGA

Heinrichas Gerlachas parašė knygą „Liko tik vardas“, o prierašė pažymėjimą: „Senųjų prūsų šlovė ir žuvinas“.

Knygoje jis rašo, jog yra istoriškai įrodyta, kad žemė tarp Vyslos ir Nemuno upių, vėliau vadinama Rytprūsiais, nuo akmens amžiaus buvo apgyvendinta kuršių, liuvių, latvių ir lietuvių, kurie visi priklausė baltų tautų šeimai. Daugiau kaip 3.000 metų ši tauta saugojo savo tėvynę nuo užkariautojų, net ir tautų kėlinojimosi laikotarpiu išliko nepaliesta, bet užėję vokiečiai kryžiuočių ordinas ir lenkai, kurie turėjo tobulumą karo technika, 13 a. palaužė prūsų pasipriešinimą.

Pavengti, kolonizuoti, beteisai, jie dar 300 metų išgyveno savo tėvynėje ir išnyko. Nugaltėtojai perėmė net jų vardą „prūsai“.

Knygos autorius H. Gerlachas yra gimęs 1908 m. Karaliaučiuje ir laiko save prūsų palikuoniu. Dabar jis gyvena Bremene, Vokietijoje.

Knyga turi 295 psl., o aprašytas tragiškas prūsų žuvinas daro skaitytojui didelį įspūdį.

PASIDŽIAUGIAMA DIDŽIAUSIU MINĖJIMU

V. Karosas „Naujienose“ (Čikaga) išspausdintame straipsnyje „Užbaigiant Vilniaus universiteto minėjimą“ rašo: „Visame pokariniame laikotarpyje vargu ar kuri kita Lietuvos kultūrinio gyvenimo sukaiktis, tiek tėvynėje, tiek išeivijoje, buvo susilaukusi tokio dėmesio, kiek sulaukė Vilniaus u- to 400 metų sukaiktis. Per šitais metais veiks kiekviena lietuviška laikraštė ar žurnale tilpo straipsniai ar studijos, pašvęsti universitetui sukaiktis atžymėti, Vilniuje gražiu leidiniu išleisti 3 tomai, skirti Vilniaus u- to istorijai ir architektūrai. Panašius, tik daug kuklesnioje apimtyje, žada išleisti išeivijos kultūrinės draugijos, surinkę skaitytų paskaitų ir studijų rinkinius“.

MAZOSIOS LIETUVOS DAIGAI

Mažosios Lietuvos bičiulių draugija kartu su Juozo Daumanto šaulių kuopa Los Angeles (JAV) paminėjo Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 57 metines.

„Naujienos“ rašo, kad ta diena yra reikšminga, nes atitinkamosios paskaitomis ir menu atnaujinamas tautos istorijos pažinimas.

Kaip žinome iš istorijos, 1923 m. sausio 12 d. buvo pradėti žygiai dėl Klaipėdos atvadavimo.

Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos pirmininkas Algirdas A. Glazė savo kalboje pabrėžė:

„... kad reikia kelti balsą ne tik dėl Klaipėdos, bet ir dėl visos Mažosios Lietuvos. Tas sąlygas yra padiktavęs pats laikas — nauja politinė santvarka Rytuose. Vakarų Vokietijos ir Lenkijos netaip seniai pasirašyta sutartimi, kuria pripažįstamos dabartinės Lenkijos sienos, tuo pačiu atiduodant dalį Mažosios Lietuvos Lenkijai, kai tuo tarpu kita dalis — pačią didžiausią su visa Lietuva turi pagrobusi Rusija“.

Todėl Algirdas A. Glazė prašo:

„Raginu veikėjus, reprezentuojančius Lietuvos laisviniu veiksmuose Mažąją Lietuvą, neatidėliotinai kelti jos likimą“. Minėjime, be kitų, kalbėjo Lietuvos generalinis garbės konsulas V. Čekanauskas, J. Gliada, prūsų lietuvis H. Tumas, ramovėnų pirmininkas plk. J. Andrius

Žemaičio atsiminimai

Tėvas. Mano tėvas kilimo buvo bajoras. Jo gimtinė buvo Pupžikių kaime, Tverų vls., Telsių aps. Čia jo tėvas, mano senelis, Antanas (kaip ir mano tėvas) Burneikiškis turėjo ūkį. Be to ūkio, dar nuomos teisėmis valdė Varnių vls. Karklėnų dvarą.

Senelis mirė dar jaunas (šiltine). Mano tėvas, vyriausiasis sūnus, buvo tada 9 ar 10 m. amžiaus.

Seneliui mirus, jo našlė ištėkėjo už bežemio valstiečio Rekašiaus. Kažkuriais sumetimais su kitu valstiečiu (pavardės neprisimenu) jie sumainė ūkius. Taigi senelė su savo antruoju vyru persikėlė iš Pupžikių k. į mainais gautąjį ūkį Ukontų k., Zarėnų vls. Liustracijos metu žemę užrašė antrojo vyro vardas, ir tuo buvo atimta paveldėjimo teisė pirmojo vyro vaikams. Taigi mano tėvas, jo brolis Juozas ir seserys liko bežemiai.

Tėvas vedė ūkininkaitę, bet be žemės Agotą Zelepūgaitę iš Zelepūgų k., Tverų vls. Gavęs iš ūkio mažą dalį, ėmė vargti vargą su savo ištikima drauge Agotele. Su tuo vargu atsikėlė į Vembutų dvaro Užkapio sodybą.

Kalbėdamas apie savo tėvo kilimą, nenoriu tuo pasigirti, kad štai ir aš ne betikas, o kilęs iš bajorų. Mano supratimu, bajorystė žmogaus nepadaro kilniu, todėl ir girtis ja nėra ko. Užsiminiau tik, kaip iš tikro buvo, kaip esu girdėjęs iš tėvo brolio Juozo, jo sesers Rekašienės ir pagaliau iš savo sesers Veros. Tėvas, tur būt, dėl savo tos bajorystės ir į rekrutus nebuvo imamas. Apie tuos rekrutus gaudymus mano atminty išliko tėvo papasakoti pona nuotykių.

Kartą gaudytojai kelyje sutikę kaip tik tą vynuiką, kurį turėję sugauti. O tas, pastebėjęs, kas per žmonės ateina, apsisuko ir bėga į trobelę, kuri stovėjo vieniša apsnigtame lauke netoli kelio. Dalis gaudy-

tojų apsupę trobelę, o kiti suėję į vidų, bet neradę tik senelę, besėdintį prie krosnies ir verpantį vilnas. Klausiamas, kur tas įbėgęs vaikinas dingio, ji išsigynė nieko nemačiusi, nieko nežinanti. Iškrėtė visus pakampus, net lovos šiaudus, nieko nesurado. Gaudytojams buvo tikra mįslė. Net ir aplink trobelę nebuvo nei krūmų, nei kokių trobesių. Turi būti trobelėje, bet kur. Paleidęs savo vyrus namo, vadovas pats vienas grįžo į trobelę. Dabar jis rado jaunuolį, besėdintį užstaleje ir žirnius bevalgantį.

— Kur tu buvai pasislėpęs, kad mes tavęs neradome? — klausia.

— Vo čia! — senelė atsakė už jaunuolį, rodydama pakėlusį savo šimtakvėdį sijoną.

Kitą kartą, vėl rudens vakare, tie patys gaudytojai medžiojo kitą jaunuolį. Jau buvę bepačiumpę, bet tas spėjęs įsmukti į pakelę stovėjusią trobą. Du gaudytojai puolę paskui į vidų, bet, vos duris pravėrus, gaudomasis, atstąstęs prieštale, suriko: „Neliskite, nušausiu!“ Gaudytojai pabėgo, nes niekas nenori mirti už svetimus reikalus.

Bet vadovas, vyrus pasiuntęs namo, ir šį kartą grįžęs į tą sodybą, į kurią įbėgęs gaudomasis. Radęs šeimą, bevalgantį vėdarus. Kartu sėdėjo ir valgė ir tas smarškis vyras, kurį jie prieš pusvalandį gaudė. Šeimnininkai paprašė prie vėdarų ir gaudytojų vadovą.

— Ar tikrai būtum šovęs, jei tie žmonės būtų tave puolę? — paklausė vadovas, prisėdęs prie vėdarų.

— Žinoma, kad būčiau. Dar ir pištaltetas tegulai štai ant stalo, — atsakė šis ir parodė vėdarą kumpu galu, labai panašų į pištaltę.

Motina. Mano motinos, Agotos Zelepūgaitės, tėvas tame kaime turėjo ūkį. Seimoje išaugę bene penkios dukters ir vie-

nas sūnus-lepūnėlis. Tėvas tą savo vienintelį sūnelį labai mylėjęs, dėl jo net skriaus davęs savo dukteris, visokiais darbais jas apraudamas, o Jonelis augęs kaip ponaičiukas. Ūkį, žinoma, paliko savo sūneliui, bet jam labai nesisekė gyventi. Jau pirmaisiais metais, kai tėvui mirus perėmė ūkį, žaibas sudėgino kluoną su nekultais jais. Ir taip kartojosi net tris kartus: perkūnas neleidė jam gyventi. Pagaliau kažkokios praeivis patarė kluoną perkelti į kitą vietą. Vargais negalais ketvirtą kartą pastatė kluoną jau naujoje vietoje, ir perkūnas jo nebelietė. Žmonės taujau apšnekdėjo, kad tai buvusi bausmė už seserį skriaudus.

Motina pievų žolelėmis gydavo kai mynys, jei kas į ją kreipdavosi, taip pat ir savo šeimos narius. Per vasarą prisirinkdavo begales vaistažolių, išdžiovindavo jas virš balkių ir ant sienų sukabintas. Tada mūsų troba būdavo panaši į žolių džiuvyklą. Išdžiovinusias rūpestingusiai suraišiodavo rūšimis įvairiaspalviais kaspinėliais ir sukradavo į savo vaistinę kletį.

Jei kas sirgdamas atėdavo, ji smulkiai išsklaidydavo, tada iš savo vaistinės atsiėmėdavo vieną ar du, o kartais ir tris vaistažolių pluoštelius, labai smulkiai nupasakodavo, kaip vartoti, ir tik gerai įsitikinus, kad pacientas suprato, atėisdavo. Už šias paslaugas nieko neimdavo, bent aš niekada nepastebėjau, nors visada būdavo įkyrus jos asistentas.

Kartą atėjo mūsų namų draugas toks šulcas. Jo blaudoz buvo apaugusios kazin kokiais skauduliais ir atrode kaip viena žaizda. Dėl ko jis nebegalėjo nė dirbti.

Motina apžiūrėjo jo tas kojas, šiltu vandniu apiplovė, sutaisiusi iš savo vaistažolių arbatos, sutvarstė ir paguldė. Po savaitės žmogus išėjo vėl prie savo darbo sveikam kojom.

Motina labai rūpindavosi, kad vakare aš neatsigulčiau poterių nekalbėjęs. Klupdydavo visada šalia savo kalvarato (žiemą), ant kurio sraigto rankenos kabodavo dirželis mano uolumui poteriams su-

Domas Burneikis

Prof. R. Šilbajoris

Naujieji romanai Lietuvoje

ŽVILGSNIS Į PROZOS DESIMTMETĮ LIETUVOJE: 1968-1978

(Paskaita, skaityta Europos Lietuvių Sąjungos Studijų Savaitėje, kuri vyko 1979 m. liepos 20-27 d. d. Louvain-la-Neuve, Belgijoje)

Nepriklausomos Lietuvos literatūroje laisvai tarp savęs santykiavo tikrovė ir iliuzija ir savita meno tiesa nevirgavo joje. Dėl šios priežasties literatūra būtinai turėjo būti laisva ir savita. Dėl šios priežasties literatūra būtinai turėjo būti laisva ir savita. Dėl šios priežasties literatūra būtinai turėjo būti laisva ir savita.

Pavyzdžiui, žemės ūkis sovietijoje yra ne tik duonos auginimas, bet ir klasių kovos aprašas. Panašiai ir istorija yra ne tik objektyvus praeities aprašymas ir svarstymas, bet ir išryškintas žmonių progreso komunistinio linkme pagal tam tikrus visuotinius istorijos dėsnius. Dėsniais neatitinkantys faktai yra išreikšiami, kaip kalbėjosi nesuprantamas žodis, ir todėl jie nėra istoriniai, jie „neegzistuoja“. Todėl ir literatūra yra ne tik estetinė žmogaus dvasios išraiška, ne tik meninis tikrovės atvaizdavimas, bet ir to visuotinio modelio įgyvendinimas vaizdais žmonių sąmonėje ir jausmuose. Tuo būdu, sakykime, prozoje šviežiai išsklepta duona pakeičiama ir klasių kovos pergale, o istorijos žygis ir komunistinė persisunkia gyvais balsais, veidais, tampa kiekvieno rašytojo, skaitančio žmogaus asmenišku pergyvenimu. Ta prasme sovietinis literatūras Vytautas Aleska ir rašė savo knygoje „Tradicija ir iškrypimai“ (1973, psl. 185): „Filosofinių teorinių požiūrių mūsų socialistinės visuomenės idealai yra aiškūs. Bet juos būtina konkretizuoti, kad jie organiška išliktų mūsų tikrovėje, kad žmogus tokius idealus realiai jaustų šalia savęs ir savyje. Literatūra ir menas, kaip pasaulio meninio suvokimo išraiška, pasiskaido atskirti šį uždavinį.“

Pirmasis sovietų Lietuvos prozos laikotarpis, maždaug iki 1956 metų, prieš pačiant „atodėreio“ vėjams, turėjo nešti ypą sumą nepermaldaujamą, su tikruoju menu nieko bendra neturintį, politinių uždavinių našta. Vyko priversinė kolektyvizacija kaime — reikėjo apie ją rašyti pakilios, kovingos nuotaikos romanus ir apysakas, kad jie, anot sovietinio kritiko Algimanto Bučio, padėtų žmonių sąmonei pasipėti su įvykiais. Kovojo už laisvę partizanai — reikėjo skubėti apšnežti jų vardą, užvesti į popierinės neapykantos kalnais. Kraštas buvo jungiamas ir komunistinės imperijos ekonominę sistemą — buvo reikalingi popieriniai himnai „didžiosioms socialistinėms statyboms“. Naujasis Lietuvos režimas reikalavo save įteisinančios istorijos — ir štai saugumietis Gudaitis-Guzevičius pasirūpino patiekti „Kavio Ignoto teisybę“. Reikėjo tą naują teisybę giliau įtvirtinti tolimesnėje praeity — ir nulinko žila Mykaločia-Putino galva rašyti „Sukilėlių“. Lietuvio žemdirbio charakteris, gyvenimo būdas niekaip netiko prie naujojo visuotinio komunistinio modelio — ir pašaukė partija senus, laudį pažįstančius ir iki šiol skaitytojo pasitikėjimą turėjusius rašytojus, kaip Ievą Simonaitę, kad parodytų žmonėms „Pikčiūniene“ ir „Vilių Karalių“ — „buožu“, kurių visa žmogishkoji vertė išdėstyta ir apsinuodijusi, kad to naujojo visuotinio struktūrojiems neliko jokios prasmingos funkcijos.

Algimantas Bučys savo 1973 metų knygoje „Romanas ir dabartis“ iš tolimesnio laiko perspektyvos su pasitenkinimu pastebėjo, kad tuo metu „aktyvus, naują gyvenimą teigiantis rašytojo žodis privėlė būti ir buvo efektingas ginklas anuometinėje aštrioje klasių kovoje“ (psl. 80), nes, girdi, „literatūroje intymiausi žmogaus jausmai privalo susilyginti su klasine jo valia“ (psl. 69).

Tačiau „klasinis ginklas“ ir „klasinė valia“ yra savaip hermetiškos sąvokos, pilnai, t. y., su išgyvenimu suprantamos tik iš sovietinės pasaulėžiūros vidaus, kai tuo tarpu „intymiausi žmogaus jausmai“ yra visuotinė, nesisteminė tikrovė, ir užtat tarp tų dviejų dalykų jokio susilyginimo negali būti. Gali būti tikrai konfliktas, neišvengiamai vedantis prie pačių tų „intymių jausmų“ išvirtimo taip pat į hermetišką, sovietinę sąvoką, nebeturintį jokios organiškos realybės. Tuo pačiu, žinoma, ir meninė proza tos realybės netenka, pavirsdama tuščiajaviu žodžių rinkiniu.

Dauguma sovietų Lietuvos kritikų, nors su įvairiais išsiskaidymais, šiandien vis dėlto pripažįsta, kad to pirmojo laikotarpio lietuvių prozos meninė vertė jokiu ypatingu aukštybiu nepasiekė. Vieni dabar kaltę sumeta „asmens kultūrai“ adresu, o kiti, ypač pastaruoju metu, vengia šio jiems nemalonaus termino ir verčia kalbą apie „rūšius laiko reikalavimus“, apie idealiskai teisingo turinio būtinybę, net ir tais atvejais, kada galėjo

mukentėti ir meninė kūrinio forma. Apamači Stalino laikų sovietinės literatūros kritika, nežiūrint jos sisteminio ideologinio vientisumo, dažnai operavo išskirtomis sąvokomis „turinys“ ir „forma“, tartum forma mene būtų lyg kokios indas, į kurį galima supilti idėją — efektyrą, kuris liktų visiškai tas pats, jeigu jį perpiltum ir kokį kitą indą. Ta galvosena remiasi ir vadinamasis Lenino dėsnis apie tautines literatūras, kad jos privalančios būti „socialistinės pagal turinį, tautiškos pagal formą“. Toks galvojimas teoretiškai yra bejėgis ir prie jokios gilesnės literatūros analizės, nes leidžia viešai skelbti, kad sovietinė literatūra, todėl, kad ji sovietinė, yra pati pažangiausia, taigi geriausia pasaulyje, ir po to barti ir spausti rašytojus, kad jie pasistengtų didžiausias socializmo idėjas kaip nors įvilkti į tobulesnį formos rūbą. Bet kadangi meniniam tekste idėja ir išraiška sudaro vienišą, nedalomą vienetą, taigi pati idėja kveičiasi nuo to, kaip ji yra išreikšta, išskyla klausimas, ar meninio lygio pakilimas netransformuos ir tos vadinamosios visuotinės tiesos tokia kryptimi, kad iškilis pavojus prarasti politinę rašytojų kontrolę. Ši problema kaip tik ir glūdi pačio šaknyje antrojo lietuvių prozos išsivystymo etapo, prasidėjusio maždaug nuo 1956 metų „atodėreio“ ir savo esmėje besitęsiančio iki šiandien.

Vytautas Aleska savo knygoje „Tradicija ir iškrypimai“, pastebėjęs, kad nuo pat pradžios tarybinė lietuvių proza ėjo nuo kiekvieno, „panoraminio“, „tikrovės ir žmogaus santykių vaizdavimo“ ir „kokių nors žmogaus pasaulio meninio vaizdavimo“, taigi ir gilesnius dvasinio gyvenimo sluoksnius, šį naująjį etapą apibūdina šitaip:

„Naujam laikotarpiu yra daromi/ tolimieji prozos žingsniai/ ir vidinį žmogaus pasaulį, kuriame ne visada gyvena santarvė su istorija. Pasirodė, kad tie santykiai labai niuansuoti, apima daug individualių likimų, pagaliau tragiškų posūkių, kur kartais priešingai derinasi moralės, humanizmo ir istorinio būtinumo lūpomis. Tokiu būdu naujausioje prozoje, pradedant psichologiniais romanais — Alf. Bieliausko „Kauno romanas“ (1966), M. Sluckio „Adomo obuolys“ (1966), „Uostas mano — neramus“ (1968)... ir baigiant J. Avyžiaus epinio plano kūriniams, ypač romanu „Sodybų tuštėjimo metas“ (1970), išskyla daug sudėtingesnis žmogaus santykių su istorija, negu buvo pavaizduota pokario pirmojo dešimtmetio prozoje“ (psl. 117).

Tačiau šitie „niuansuoti santykiai su istorija“ reikalauja ir visai kitos „niuansuotos“, o ne deklaratyvinės kalbos ir visai kitos struktūros, nes tiesioginis įvairaus masto pasakojimas apie išsitačiusių vartinių neturi kada sustoti ir pažvelgti giliai į žmogų. Kitaip tariant, pati nauja tematika jau tuo pačiu yra ir nauja forma, iš tiesų yra ir nauja literatūrinė tikrovė, kuri stumia ir šalį, kaip nereali dalykų, ta aiškios ir visiems privalomos visuotinės tiesos modelį.

Pavyzdžiui, Mykolo Sluckio „Adomo obuolys“ mažai ką bendro turi su epinėmis „socializmo statybų“ romanais. Tai yra tik vienos elinės dienos aprašymas naujosios technokratų inteligentijos atstovų Augustino ir Genovajės Kamanių gyvenime. Tai, ką šiaip vadintume „fabula“, yra iš tiesų įvairių laiko ir sąmonės plotinių painių persikryžavimų, prokurios herojai tartum praplaukia savotišku sąmonės srautu, ieškodami savyje centrinio moralinio ir emocinio atramos taško, perspektyvos, iš kurios juos supantis pasaulis susidėstytų į naują, savo sieslos beribį sudėtingumą miglotai naujaujančiam žmogui suprantamą modelį. Sovietiniai kritikai sako, kad šis Sluckis padarė, kaip jo veikėjai gina savo žmogišką orumą nuo standartizuotų buitės, bet iš tiesų romane daugiau jaučiamas komkrečios, juslinės, iš anksto neapibrėžtos gyvenimo tikrovės išsiamoninio troškimas. Jame girdėti keistai sutrūkinėjusi, pusiau beprasmiškos, kartais tiesiog groteskiškos priemonės nusėta lietuviška kalba: rusiški žodžiai, angliški žodžiai, senos politinės, specialias prasmes turinčios biurokratų kalbos nuotrupos, iš pirmųjų raidžių sudėti įvairių įstaigų pavadinimų dirbtiniai žodžiai, tartum kodinės chimeros: KAKAI, PSEKRUJ gimnastikos sistema, INTURISTAS, ANDAKSINAS, BIBKOLEKTORIUS — kaip gali tokia kalba ką nors tikro pasakyti? Samonėn prasišaukia naujas žmogus, moters, kūno pajautimas, Augustinas žiūri į savo žmoną lovoje: „sunki vatinė antklodė nuslinko nuo apvalaus kaklo, stambių pečių, tarytum tirštus rūkas. Augustinas perbraukė lūpas sausu apaugusiu liežuviu. Upė, beribė upė... Jam pasirodė, kad Genovaitė atsivėrė kaip upė, kuri anksčiau srautais kranuose ir kūrė išsilięja į plačią žalią lygumą. Ji kvėpavo lygiai ir ramiai, upė be duburių ir vėpų“ (psl. 6). Pajusti ligišolines bendrai vartojamos sovietiškos kalbos beprasmiškumą, paliesti, išgirsti, pamatyti žmones ir daiktus — tai tartum naujas, sunkus uždavinys, lietuvių prozai pabudus kaip

Socialistai pasisako

DĖL TARPTAUTINĖS PADĖTIES

Neseniai Vienoje įvykusi Socialistų Internacinei priklausančių socialistų partijų lyderių konferencija pareiškė gilų susirūpinimą dėl tarptautinės padėties. Konferencijos priimtame pareiškime sakoma, kad ligišolinė didžiųjų valstybių atoslūgio politika yra rimtame pavojuje, pagyvėjus ginklavimosi varžyboms.

Sovietų karinė intervencija Afganistane sukaule tarptautinę teisę ir taip pat to krašto suverenitetą bei laisvo apsisprendimo teisę.

Socialistų Internacinei smerkia Sovietų ginkluotų pajėgų intervenciją Afganistane ir reikalauja, kad Sov. Sąjunga atitrauktų iš to krašto visą savo kariuomenę.

Pastaruoju laiku atolydžio procesas sulėtėjo. Tai gali būti spėjama iš naujų planų brandinimo ginklavimosi srityje, SALT 2 sutartis dar neratifikauta. Atrodo, kad pasauliui gresia apsiginklavimo mirčiai pavojus.

Drąsi kova dėl žmogaus teisių vyksta visuose kontinentuose. Kliudymas ramiai gyventi Andrejui Sacharovui Sov. Sąjungoje ryškiai rodo, kaip komunistiniuose kraštuose yra persekiojami tie, kurie pareiškia skirtingas nuomones.

Socialistų Internacinei yra giliai susirūpinę dėl pavojų didėjančią tarptautiniam įtempimui bei ginklavimosi varžyboms ir dėl dažno jėgos naudojimo tarptautiniuose santykiuose.

Pastarųjų laikų įvykiai dar labiau sustiprino demokratinių socialistų įsitikinimą, kad detantės politika nėra išmintinga pakaitalo. Ginklavimuisi išvengtų reikalingas įtempimo mažinimas, pasikeitimai informacijomis ir pažūromis, taikingas tarptautinių ginčų sprendimas.

Socialistų Internacinei pareiškime, be to, pasakytas, kad laikai yra būtina:

— kad Sov. Sąjunga atitrauktų savo kariuomenę iš Afganistano,

— kad būtų tęsiami pasiruošimai Madrido konferencijai, kuri turi įvykti ši rudens Helsinkio sutarimų vykdymui padėti.

Taikos reikalui Socialistų Internacinei taip pat reikalauja paleisti įkaitus, laikomus JAV ambasadoje Teherane.

J.V.

Vergilijaus sukaikis

1930 m. visas pasaulis minėjo didžiausio romėnų epikos poezijos kūrėjo Vergilijaus sukaikis. Tai šiemet jau sukaikis 2,050 metų. Jis šio pasaulio šviesą išvydo 70 m. prieš Kristų, neturtingo ūkininko šeimoje netoli Mantuvos.

Skaitydami jo raštus, pastebėsime, kad visos jo mintys atspindi kilumą ir skaislumą. Tai buvo genialaus poeto, aukštos doros žmogaus ir karšto patrioto idealas. Jam kvėpavimą teikė graži Italijos gamta ir graikų poetų kūriniai. Sekdamas graikų poetą Teokritą, parašė veikalą, kurį pavadinome „Bukolikomis“. Antrasis jo veikalas buvo „Georgikos“, parašytas eilėmis keturiuose knygose. Ši veikalą rašė apie 7 metus. Jame žadinama žmonių meilė, noras dirbti žemės ūkio darbus ir įsivaizduoti kuklaus gyvenimo tradicijas. Veikalas buvo parašytas gražia forma, yra vaizdingas, harmoningas, ir jo kalba turtinga. Todėl juo susidomėjo imperatorius Augustas.

Šio romėnų poeto kūryba buvo vertinama ir lietuvių kalba. Svetur „Bukolikomis“ ir „Georgikos“ išvertė ir pagal originalą hegzametrais atkūrė dr. A. Rukša ir sudarė paaiškinimų žodynėlį, 1975 m. vertimą išleido Nidos Knygų Klubas.

Paskutinis didžiausias Vergilijaus veikalas yra poema „Eneida“. Autorius šį veikalą rašė apie 11 metų. Jis skurtis Oktavijono giminei pagerbti, ir jame stengtas išrodyti, kad aukštoji romėnų dinastija yra kilusi iš Trojos.

Vergilijus savo kilnių minčių kūrinių romėnų visuomenėje įsigijo nepaprastą garbę ir palankumą. Jis yra lyginamas su daugeliu graikų ir romėnų klasikų ir savo kūryba išliko gyvas ir patrauklus iki šių dienų. Jo raštai yra išversti ir dar vis naujai verčiami į visas kultūringas pasaulio kalbas. Jie buvo aiškiai mūsų universitetuose ir gimnazijose.

Kai kuriuose šalinuose rašoma, kad Vergilijus nuo pat mažens turėjo silpną sveikatą ir mirė sulaukęs 51 m. amžiaus. Tai atrodytų, kad to žymaus poeto greitai tektų minėti 2,000 m. minties sukaikis.

V. Vytenietis

AMERIKOS GYVENTOJŲ SKAICIUS

JAV gyventojų surašymo biuras paskelbė, kad 1980 m. vasario 1 d. Amerikoje gyveno 222 milijonai 208,6 tūkstančiai žmonių.

iš miego iš anksčiau ją valdžiusios dirbtinių žodžių visuotinės sistemos, kur kiekviena plyta, kiekvienas vėlas, žolė buvo ne daiktai, o politinės sąvokos, ne tikrovė, o komunistinės pasaulio struktūros funkcijos.

(bus daugiau)

LIETUVOJE

SKUNDAS DĖL ATVIRUKŲ

„Literatūroje ir mene“ rašoma:

„Prieš Naujuosius metus visi laukto, ieškodami įdomesnių atvirukų, kad pasveikintų draugus, artimuosius, pažįstamus. Tų tradicinių atvirukų su seniais šalčiais, eglės šakom, žvakelėmis vis dar trūksta (nors prekybininkų garbei reikia pripažinti, jog šiems jie buvo parduavinėjami iš anksto — prieš mėnesį kitą), be to, sveikintojams norisi ko nors šviežesnio, neregėto. Dažnas užsuka į „Vagos“ knygyną ir rausiasi meno atvirukų kataloginėse dėžėse. Deja, šviežiausi dailei atvirukai leisti ikone prieš dešimtį metų.

Dailininkai ne sykį pasvajoja, kaip būtų gerai išleisti, sakysim, peizažo, portreto, natūrmorto ir t.t. atvirukų rinkinius. Naujųjų metų proga tebūnie leista drauge pasvajoti ir mums. Įsivaizduokim, kaip džiaugtųsi pirkėjai liaudies menininkų — lietuvių primityvistų kūrinių aplankėliais. Arba koki malonumą suteiktų atvirukų rinkinys įamžino Universiteto jubiliejui skirta paroda. Arba kaip būtų smagu ir rankas paimiti mūsų dailininkų minietūristų kūrybą užfiksuojamus atvirukus. Kultūros istorijai ir kolekcionieriams atvirukų pavidalu galėtų likti ir žymės personalinės parodos, surengtos Dailės parodų rūmose.

Šitaip svaioji būtų galima be galo, kol nesustabdytų blaivus realistų balsas: o kur gauti popieriaus tiems atvirukams? Popieriaus problema turbūt neesminė. Atvirukai — toks menkas daiktas, kad popieriaus jiems visad atsirastų. Gal būtų galima panaudoti atraizas, kurių tikriausiai lieka spaustuvė, plaustant įvairaus formato knygas.“

TOLMINKIEMEJE PAMINĖTAS

K. DONELAITIS

Prūsų žemėje, kurioje nuo neatmenamų laikų gyveno lietuvininkai, Tolminkiemio miestelyje (Čysty Prudy), dabartiniai gyventojai rusai vasario 17 d. buvo susirinkę paminėti K. Donelaičio 200 metų mirties sukaikis.

Iš Lietuvos buvo atvykę 3 rašytojai: V. Radaitis, V. Šulcaitė ir J. Strielkūnas. V. Radaitis kalbėjo apie K. Donelaičio gyvenimą, kūrybą ir jo populiarumą, o V. Šulcaitė ir J. Strielkūnas paskaitė savo eilėraščius.

Ant K. Donelaičio kapo buvo padėta gėlių.

LIETUVOS GYVENTOJŲ SKAITMENYS

Pagal „Tiesą“, Lietuvoje 1979 m. sausio 17 d. buvo 3 milijonai 398 tūkstančiai gyventojų.

Po 1970 m. surašymo padaugėjo 270 tūkstančių gyventojų. Itą padaugėjimą sudarę natūralūs prieaugliai.

TRIUSIŲ AUGINIMAS

Pensininkai brolis ir sesuo, Kazimieras ir Agota Adamonai iš Pasvalio apskrities, Krikštėnų kolūkio, užaugino daugiau kaip 100 triušių, pardavė juos valstybei ir už tai gavo daugiau kaip 1.000 rublių.

Triušių augintojų draugija šiuo metu turi apie 30 tūkstančių narių. Pirmą triušių augintojų valstybei pardavė 560 tūkst. tonų triušienos, trečdaliu mažiau negu buvo numatyta.

„Valstiečių laikraštis“ rašo, kad „paaukliai ir pensininkai per mažai yra raginami imtis šio naudingo darbo“.

KULTūros NAMAI, BIBLIOTEKOS, KINO TEATRAI

Lietuvoje, kaip rašo „Tiesa“, šiuo metu yra 1,298 kultūros namai.

Savivaldiškos klubai per 3 metus suruošė 12 tūkstančių profesionalų pasirodymų ir tiek pat koncertų. O saviveiklininkai per metus suruošė 30 tūkstančių koncertų.

Dabar esą veikia 6 tūkstančiai bibliotekų, o jose esama apie 75 milijonus knygų. Bibliotekų skaitytojai sudaro 40,1 procento visų Lietuvos gyventojų, ir kiekvienas jų per metus vidutiniškai perskaito daugiau kaip 20 knygų.

Veikia 185 kino teatrai, jų tarpe 10 plačiaekranų ir daugiau kaip pusantro tūkstančio kildinamųjų kino įrengimų.

Kas dieną filmus žiūri 120 tūkstančių žmonių, o kiekvienas žmogus per metus nueina į kiną po 14,2 kartus.

UŽ GERĄ DARBĄ — AUTOMOBILIS

Sov. Sąjungos ūkio komitetas padovanojo automobilį „Moskvicę“ Vytautui Tuinylai už gerą darbą maisto pramonės automatu gamykloje.

TRUPUTIS STATISTIKOS APIE KAUNĄ

Kaunas turi 960 gatvių, kaip rašo „Tiesa“. Jų visų ilgis yra 600 kilometrų.

1979 m. jame buvo išduota 57.000 leidimų važiuoti automobiliais ir motociklais.

APIE UŽSIENIO SVEČIUS LIETUVOJE

„Nemuno“ žurnale išspausdintame pasikalbėjime Vytautas Zenkevičius, kuris

vadinamas Lietuvos užsienio reikalų ministru, apie ryšius su užsieniu šitaip pasisakė:

„Mūsų respublika palaiko kultūrinius ryšius daugiau kaip su 60-čia pasaulio šalių. Pirmą pas mus viešėjo 1955 užsienio kultūros ir meno darbuotojai, 44 dailininkai ir muzikantai, gastroliavo 47 užsienio meno kolektyvai, kurie surengė 200 koncertų. Beveik neatsilieka su išvykomis į užsienį ir mūsų kultūros, meno darbuotojai, atlikėjai. Pirmą iš Lietuvos buvo išvykęs 1.201 žmogus, gastroliavo mūsų 43 meno kolektyvai, 20-ye šalių jų koncertuose apsilankė 110 tūkstančių žiūrovų“

KAIP ĮAMŽINAMAS J. PALECKIO ATMINIMAS?

Partija ir vyriausybė nutarė Justo Paleckio vardu pavadinti Kauno viešąją biblioteką, jo vardas suteikiamas Telšių rajono Mičiurino kolūkiui ir vienam laivui.

Vilniaus miesto vykdomasis komitetas įpareigojęs pastatyti antkapį-paminklą, jo vardu pavadinti vieną sostinės gatvę, prie namo Janonio gatvės 4 numerio įrengti memorialinę lentą (jis ten gyvena), o Telšių miestą turės įrengti tokia lentą savo mieste prie Džiugo g. 16 nr (jis ten gimė).

Partijos institutas parengs, o valstybinė leidykla išleis tris toms jo rinkinių raštų, kinematografininkai susuks dokumentinį filmą apie jo gyvenimą ir veiklą, o revoliucijos muziejus bus įrengtas nuolatinis skyrius, vaizduojas jo gyvenimą ir veiklą.

K. DONELAIČIO PARODA RYTU BERLYNE

Vokiečių knygų saugykla „Unter den Linden“, kaip L. Stepanauskas rašo „Tiesoje“, turi išsaugojusi pirmuosius K. Donelaičio leidinius — Rėzos, Neselmano, Pasargės vertimus.

Poeto mirties 200 m. sukaikties proga buvo toje saugykloje surengta K. Donelaičio paroda.

„ŠLUOTOS“ AUKSINĖS MINTYS

Seselė išvirė adatas ir pradėjo badyti ligonius.

(Iš moksleivių rašinių)

Mūsų naujasis gydytojas nevedęs, bet nesijaučia vienišas: poliklinikoje nemaža gailingų seselių.

(Iš laiško)

Jonas su Agne, pajutę gresiančią teisimo bylą, išsiskyrė materialiniais sumetimais.

(Iš liudininkų parodymų)

SKAITYTOJŲ LAISKAI

RYŠIŲ STIPRINIMAS TARP LIETUVIŲ

V. Vokietijoje gyvenantys lietuviai yra labai išsiskaidyti įvairiuose miestuose ir miesteliuose. Gyvena jie po vieną ar keltą šeimų juose, ir tie patys vargu ar palaiko tarp savęs kokius nors ryšius, nes nežino adresų ir kito kito pavardžių. Nuvykti į kokius nors lietuvių parengimus daugelis neturi galimybių. Neturi savo transporto ar dėl senyvo amžiaus ar sveikatos nepajėgia toliau pajudėti. Tenka pažinti lietuvių šeimų, kurios labai atsiskyrusios gyvena, bet džiaugiasi, jei pasitaiko proga susitikti lietuvių ir pasikalbėti.

Susitikimai, vadinamieji „trejūnėliai“, būna išsklaidyti, šventiški, su programomis, vaišėmis, tai irgi nevisuomet kiekvienam paranku. Dauguma norėtų ko nors paprastesnio, praeinausio.

Tokiems žmonėms reikėtų padėti kokių nors būdu užmegzti ir palaikyti tarpusavio ryšius.

Džiaugsmo žmogaus širdžiai gali suteikti ir ne vien giminių apsilankymas, Kalėdinė ar šventinė atvirutė, bet ir visai nepažįstamo laiškas ar telefono skambantis lietuvių lietuviui. Atsirausti naujų galimybių tarpusavy bendrauti, užmegzti nauji ryšiai, gimtų naujų pasiūlymų, stiprėtų lietuviška veikla, kuriai niekuomet nebus per daug lietuvių paramos. Naujai atvykusiesiems iš Lietuvos reikalinga net pati paprasčiausia pažintinė informacija apie lietuviškos veiklos galimybes, įsitraukimą ir prisidėjimą prie jos.

Gal būt, kam nors skaitant šį mano straipsnį, kils kokia mintis ar įdomus pasiūlymas, kuo galėtų padalyti ir su kitais skaitytojais.

Aš pati mielai skaitau „E. Lietuvį“, nepraleidžiu nė vieno numerio, daugiausia užtikrinu įdomias temas. Manau, kad ir kitiems skaitytojams jis teikia gerų informacinių žinių ir malonių bei turiningai užpildo laisvalaikį.

Mano nuomone, būtų galima įsirašinėti mo kolia nors bendra tema, Pvz., kas nors iškeltų aktualų ar rūpimą klausimą, o kitiame numeryje norintieji atsakytų. Tokiu būdu gali kilti daug naujų minčių bei gerų idėjų ir pasiūlymų. Nenorint skelbti pavardės ir adreso, galima būtų naudotis slapyvardė.

Judita B.
V. Vokietija

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. Tel. 01-727 2470

Registered as a Newspaper at the Post Office.

Leldžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.

Prenumeratos kaina metams 12,50 svarų, pusei metų 7 sv. (kitų kraštų prenumeratoriai moka pagal Britanijos svoro kursą).

Vienos skiltys idėto skelbimo kaina 5.00 sv. už colį. Didėsni skelbimai atitinkamai brangiau.

Už laikraštįje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjas, nei redakcija nesilima atsakomybės.

Redaguojama redakcinis kolektyvas. Redakcija rankraščius taisyti ir trumpina savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Kronika

TAUTOS FONDUI AUKOJO

Mančesterio lietuviai Vasario 16 d. minėjime suaukojo 75 svarus.

Aukos rinko V. ir P. Virbiokai ir A. Jaloneckas.

Nuoširdžiai dėkoja

T. F. A. D. Britanijoje

Londonas

LONDONO LIETUVIŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos metinis susirinkimas įvyks balandžio 27 d., sekmadienį, 5 val. popiet, Sporto ir socialinio klubo salėje (345A Victoria Park Road, London E9).

Parapijos tradicinė Derby arklių lenktynių loterija šiais metais taip pat vykdoma. Visi lietuviškos bažnyčios rėmėjai vėl prašomi talkinti loteriją ir grąžinti. (Praeitais metais loterija buvo perleista PLJ Kongreso pagalbiniam komitetui).

Loterijos bilietai jau siunčiami visiems buvusiems platintojams.

Kovo 14 d. Londono lietuviškos parapijos taryba nutarė, kokie darbai vykdytini šiais 1980 metais.

Nutarta pertvarkyti šv. Kazimiero šventovės apšvietimą, kuris yra techniškiškai atgyvenęs, pakeisti visus elektros laidus.

Be to, bus pagerinta šventovės apšildymo sistema.

Ivykdžius šiuos du projektus, numatoma šventovę perdekoruoti, kiek galima išsaugant dail. K. Dargio meniškus paveikslus.

Šiuo metu vedami pasitarimai su tolųjų darbų rangovais.

Visus tuos darbus atlikti daug kainuos. Tačiau dedamos didelės viltys į šios šventovės mylėtojų rėmėjus: tikimasi, kad jie ateis talkon su materialine parama.

Išvyka Lietuvių Sodybos per Seikmines gegužės 25 d. baigiama organizuoti: autobuse bėra tik kelios laisvos vietos.

Parapijos taryba savo posėdyje nutarė organizuoti Londono lietuvių išvyką į Mančesterį — į rugsėjo 27 d. ten rengiamąjį D. Britanijos lietuvių katalikų sąskrydį.

Šiuo metu ligoninėse yra sunkiau sergantieji lietuviai Stasys Kaladinskas, Viktoras Zdanavičius ir Vincas Jolkauskas.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO IŠVYKA Į CLACTON

Savo pastutintajame posėdyje klubo valdyba nutarė surengti išvyką į pajūri. Pasirinktas Clactonas.

Išvyka bus liepos 6 d. (sekmadienį). Klubo nariams kaina tik 1,50 svaro. Užsakyti galima pas klubo sekretorių M. Hoyer arba pas S. Kasparą. Prašom tai padaryti galimai greičiau.

Bradfordas

SKYRIAUS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 30 d., sekmadienį, 3.30 val. p.p., šaukiamas DBLS Bradfordo skyriaus narių metinis

SUSIRINKIMAS.

Darbotvarkėje: pranešimai, valdybos ir atstovo ir Sąjungos suvažiavimų rinkimai ir kt.

Maloniai kviečiame visus tautiečius ir narius susirinkime dalyvauti.

Skyr. valdyba

MIRĖ PETRAS GUDAS

Mirtis vis nepamiršta Bradfordo retėjančių lietuvių: kovo 9 d. vakare, vienas būdamas namuose, staiga suknūbo šviesaus atminimo Petras Gudas.

Gimęs 1918 m. lapkričio 14 d. Paberžių k., Pasvalio vis., Biržų aps., vidutinio ūkininko šeimoje ir baigęs pradžios mokyklą, anksti pradėjo mokytis praktiškai amato — dirbti pakinktus, balnus. Nuo pat vaikystės pamėgęs knygą, skaitė laikraščius, dalyvavo pilietiniuose veiklose.

1938 m. pašauktas į kariuomenę, joje išstarnavo iki 1945 metų. Prisklausė Lietuvos Savisaugos daliniui, buvo nužgyjęs

iki Gudijos ir Ukrainos. Pabaigoje karo su kitais pakliuvo į nelaisvę, kurioje teko ir gerai pabaudyti. Emigravęs į Angliją, ligi mirties gyveno Bradfordo. Buvo veiklus, susipratęs, pirkio kiekvieną naują knygą, atidžiai skaitė „E. Lietuvį“. Kurį laiką ėjo „Vyties“ klubo kasininko pareigas, ilgus metus buvo kat. Bendrijos komiteto narys ir pirminkininkas.

Būdamas vienišas, a. a. Petras ieškojo draugų ir jų rado lietuvių ir anglių tarpe: jo vaikiškus namų durys buvo visiems atviro. Mėgo padainuoti liaudies ir kariaiškų dainų, suregži gūvų anekdotą, tačiau nė vieno neužgavo. Kai miesto valdžia pasiūlė nugriauti jo namelius, ieškojamas pavargo, sugrįvo prie autobuso paraližio ištiktas ir ligoninėje ligoninėje bei namuose ilgus trejus metus.

Kovo 17 šv. Onos bažnyčioje susirinko gausus būrys draugų ir pažįstamų palydėti į kapus. Šv. Mišių metu I. T. Dickinson pagiedojo „Ave Maria“, „Viešpatį Ganytoją“, o drauge su kun. kapelionu „Dies irae“. Pamokslė išskėlė velionio šviesų asmenį, pažymėjo, jog paprastose lietuviškoje širdyje ir sieloje glūdėjo aruodai nuoširdumo, paslaugumo, Dievo, tėvynės ir artimo meilės. A. a. Petro pageldavimu buvo palaidotas W. Bowling kapinėse netoli draugo I. T. Grigaliūno.

Po lietuvių klubo salėje Z. Voicėkauskienė surengė jautų priėmimą. Kun. J. Kuzmickis padėjo visiems, kurie globojo ir lankė velionį, o J. Adomonis, pažinęs Petrą gimtiniame kaime, pasidalijo prisiminimais. Klubo valdybos vardu kalbėjė A. Bučys pabrėžė, kad po paprastu drabužiu spindėjo graži siela. I. T. Dickinson pažymėjo, jog Petro asmenyje pažino taurų lietuvi, sąmoningą kataliką, mielą visų draugą.

A. a. Petras Gudas išėjo, bet paliko gilias įmintus pėdsakus, nenuvedusius į Lietuvą. Išsėkis ramybėje, brangus draugas, didelės kančios vyres!

J. K.

Liet. Sodyba

MARGUČIŲ VARŽYBOS

DBLS Sodybos skyrius Velykų sekmadienį, 4 val., rengia margučių varžybas vaikams.

Maloniai kviečiame vaikučius atvykti su margučiais, o jų draugus ir tėvelius dalyvauti kartu su jais mūsų lietuviškoame pobūvyje.

Linksmų šv. Velykų visiems!

Skyriaus valdyba

Northamptonas

A. A. F. TADAUSKAS

Ir taip jau mažytė Northamptono lietuvių kolonija vėl netikėtai aplankė mirtis. Kovo 9 d. rytą savo bute staiga mirė Fridrikas (Fredas) Tadauskas.

Velionis buvo gimęs 1903 m. balandžio 27 d. Klaipėdos krašte ir beveik visą laiką iki pasitraukimo iš Lietuvos yra gyvenęs pačioje Klaipėdoje. Nors iš profesijos buvo statius, bet, 1947 m. atvykęs į Angliją, dirbo prie įvairių darbų, o paskutiniuosius keletą metų buvo pensininkas. Buvo du kartus vedęs. Su pirmąja žmona turėjo du sūnus, kurie ir dabar gyvena Vokietijoje. Čia Anglijoje liko antroji žmona Evelyn — anglė.

Amžino atminimo Fredas buvo ramaus ir draugiško būdo. Nors jokiame organizaciniame veikime nedalyvavo, bet prašytas niekada neatsisakydavo duoti aukos lietuviškam reikalui.

Lietingą kovo 12 d., po trumpų pamaldų Kingsthorpe Parish Church, 14 asmenų būrelis palydėjo a. a. Fredo palaikus į amžinąją poilsio vietą Kingsthorpe kapinėse. Naujai išdygusių mūsų tautiečio kapą papuošė 11 vainikų ir puokštės gėlių. Išsėkis, Fredai, ramybėje, ir tebūnie Tau lengva čia Tave prigludusi svetingoji angliška žemė.

L. Š.

Prancūzija

VASARIO 16 PARYŽIUJE

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 62-oji sukaktis buvo paminėta vasario 23 d. šaltų katalikų misijos patalpose. Minėjimą organizavo PrLB-nės valdyba.

SV. CECILIJOS CHORO KONCERTAS IR MARGUČIŲ BALIUS

Balandžio 12 d., šeštadienį, tradicinį Margučių balių šimtą rengia DBLS centro valdyba, tautinių šokių grupės „Lietuva“ komitetas ir šv. Onos draugija, ir visą vakarą viršūnę sudarys Prano Dzidolikas vadovaujamo Skotijos lietuvių šv. Cecilijos vardo choro koncertas. Choras sudainuos 12 dainų.

Koncertas ir balius vyks Lietuvių sporto ir socialiniame klube — 345A Victoria Park Road, London E9. Bilietai į koncertą gaunami Lietuvių Namuose pas K. Makūną ir Lietuvių bažnyčios svetainėje pas N. Žvirblį. Jų kaina po 2,50 sv. (bilietas duoda teisę į koncertą ir šokius). Staliukus galima užsisakyti iš anksto telefonu 460-2592. Šokiams gros geras orkestras.

Pradžia 7 val.

Iš Skotijos atvažiuoja 46 asmenys — choristai, jų vadovai ir palydovai. Susi-

tikimas su svečiais bus tos balandžio 12 d. 11 val. rytą Lietuvių Namuose.

Toliau nuo Londono šis choras yra jau pasirodęs ne kartą. Didelę giminytę su jo vadovu ir choru yra užmezgę Bradfordas, tai šauriečiai dažniau turi progą pasiklausyti dainavimo. Būty didžiulis nuostolis, jei to stipraus choro nepasiklausytume šįkart Londone. Proga, kuri dažnai negali pasikartoti, nes tarp Skotijos ir Londono yra nemažas atstumas.

Šv. Cecilijos vardo choras reiškiasi jau daug dešimtmečių. Nuo 1950 m. jam vadovavo A. Varnaitytė-Mullen. Jai mirus, vadovybę perėmė P. Dzidolikas. Tas choras ne tik savųjų šventėse entuziastiškai sutinkamas, bet ir tarptautiniuose koncertuose. Kaip neseniai buvo ir šiame laikraštyje paliudyta, choras ir dabar ne silpnėja, bet stiprėja.

Šventę pradėjome pamaldomis už Lietuvos laisvę. Šv. mišias auokojo kun. B. Le Franc — Paryžiaus arkivyskupijos užsieniečių sielovados vedėjas ir kun. J. Petrošius — Prancūzijos lietuvių kat. misijos direktorius. Svečias tunigas jau ne pirmą kartą dalyvauja lietuvių šventėse. Savo pamokslė jis sakė, kad jam malonu mus pasveikinti Paryžiaus kardinolo F. Marty vardu. Gerai susipažinęs su persekiojamosios Lietuvos bažnyčios padėtimi, kun. Le Franc priminė Lietuvos tikinčiųjų ryžtingą kovą už savo teises. Pamaldose buvo skaitytos ištraukos iš L. K. B. kronikos ir maldos Sibiro tremtinių. Mišios pabaigoje, „Marija, Marija“ giesmės garsams nutilus, visi rinkomės salen minėjimui.

Ričardas Bačkis, PrLB tarybos pirminkininkas, šventės atidarymo žodyje pasveikino gausius svečius ir perskaitė sveikintimus. Mūsų bendruomenė, verta pastebėti, turi daug Lietuvos bičiulių: diplomatus, mokslininkus, visuomenininkus. Jie ne tik ištikimai dalyvauja šventėse, bet ir jautriai reaguoja į Lietuvos reikalus.

Tylos minutė buvo pagerbti žuvusieji Lietuvos laisvės kovose. Sugiedojus Lietuvos himną, buvo pakviestas kalbėti Bernard De La Sabliere, Prancūzijos ambasadorius, Prancūzų-pabaltiečių draugijos pirminkininkas. Tai vienas mūsų artimų bičiulių, dvejus metus gyvenęs Lietuvoje. 1938-1940 m. jis buvo Prancūzijos atstovybės Kaune diplomatinės tarnybos nariu. Tada jaunam diplomatu teko peregyventi skaudžią Lietuvos tragediją — sovietų okupaciją.

„Lietuva yra gyva mano širdyje“

Prisiminindamas anuos laikus Lietuvoje, ambasadorius kreipėsi į minėjimo dalyvius trumpu vaizdingu žodžiu:

„Štai, su jumis, brangūs bičiuliai! Su giliu ilgėsiu pasigendu Lietuvos ir tos baltos tylos, jei galu taip išsireikšti. Toj tyloj, prisimenu, išskeldavau atsigalvinti slidėmis... Prisimenu tas gaivinalingai prasiveržusias ir taip spalvingai pasipuošusias pavasario dienas. Atmintyje liko gyvi Lietuvos žmonės, mano bičiuliai. Ypač šiandien juos taip ryškiai prisimenu. Tai buvo tarsi nekalbės laikas: niekas tada negalvojo apie krašto nelaimes. Ta nekalbė, deja, jau dvelkė neramumu, kol staiga prasiveržusioj karo audroj žlugo mūsų nepriklausomybė. Visa tai peryvenę, grįžau Prancūzijoje, kaip pirmutinis pabėgėlis... Tai širdį veriantis prisiminimas, kurį gyvai išsaugojau. Gyvenu dabar nostalgija ir viltimi, laisvės viltimi. Viltimi, kad Lietuva turi gyventi laisva. Ji gyva mano širdyje!“

Sekanti šventės kalbėtoja buvo Karolina Masiulytė. Ji čia gimusi, augusi, išmokslinusi (teatro aktorė). Svetima aplinka neužgesino meilės savo tėvų kraštui. Masiulytė nuo mažens išjungė bendruomenės veiklon. Pirmąjį dalyvavimą IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, atstovaudama Prancūzijos lietuvių jaunimui. Jos kalba buvo kruopščiai paruošta, dvelkė lyriškumu. Jai artimas poetas Milašius. Užtat ir jos pirmutiniai žodžiai prabilo Milašius: „Atleik, aš jus mintimis nuvesiu į vieną keistą, ūkanotą, apsiniaukusią, čiurlenančią šalį... Paryskiusi Vasario 16-osios prasmę ir jos reikšmę šiandien, kalbėtoja pažymėjo, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktais ir po 62 metų yra gyvas. Mūsų susibūrimas jį paminėti liudija, kad mirtis ne visada laimi: Lietuva mumyse yra gyva, nors šiandien ir nelaisva. Mūsų vyresnieji nepalikio Lietuvos, jie ištrūko iš vergijos pandų. Jie išsinešė visa, kas brangu. Čia, svetur, jie tapo savotišku mikrokosmu, o mes, jų vaikai — atžalos laisvės syvo, to „geltona-žalia-raudona“ syvo, kuris nuolat teka mumyse. Šie syvai — mes! Jie visad tekės.

Papasakojusi išpūdžių iš savo apsilankymo Lietuvoje 1978 metais, kalbėtoja tvirtino, kad žmogus anksčiau ar vėliau išsilaisvina iš vergijos. Gaivinami savo tėvų šaknų ir alsuodami prancūzų kultūros idėjomis, kurios pagimdė žmogaus teises, mes esame tvirtai įsitikinę, kad laisvę pasiekdama kova. IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas pabrėžė kovos reikšmę prieš smurtą Lietuvoje. Kova teisis iki Lietuvos išsilaisvinimo. Mes sekame įvykius Lietuvoje. Paskutiniai po-

grindžio leidiniai liudija naujas represijas: suimti A. Terleckas, A. Čekanavičius ir kiti. Mes negalime tylėti. Mūsų bendruomenė reaguoja į šiuos įvykius. Mūsų užduotis neapriepti. Laimė, yra, kas mums padeda, pavyzdžiui, Amnesty International organizacija, kurios atstovė netrukus paaiškins jos veiklą. Baigdama savo kalbą, Masiulytė tarė: „Matot, aš jums nesakau griežtų ginklų. Aš jums sakau būti kietu, užsispyrusiu ir kantriu lietuviu. Nemurimstančiu atkaklumu siekim savo brolių išsilaisvinimo, nes jų šiandieninė — 1980 metų — dalis vadina: represijos, kratos, pažeminimai, teisimai, gulagai, psichiatrinės ligoninės. Tačiau šalin neapykantą! Ji visad kerštingai Vardan laisvės meilės, kuri mus čia atvedė, atskirkim tėvynės ilgesį nuo prisiminimų“.

Karolinos Masiulytės kalba maloniai nustebino klausytojus iš širdies plaukiančiu taikliu žodžiu, Lietuvos problemų supratimu ir ryžtu jai dirbuotis.

Amnesty International atstovė Lindisfane (prancūzė), keliais brožais apibūdinusi šios organizacijos tikslą — ginti bet kuriame pasaulio krašte pažeistas žmogaus teises — plačiau papasakojo apie lietuvių kalinius, kurių išsilaisvinimo rūpinasi ši organizacija. Amnesty International globojanti Ramanauską, B. Gajauską, V. Petkū, N. Sadūnaitę, A. Čekanavičių, H. Jaškūną, V. Lapienį, V. Karoliūną, V. Majauską, P. Plumpą.

„Aš atėjau ne vien informacijai jums suteikti“, sakė kalbėtoja. „Aš kviečiu jus talkon konkretiems užduotims: rašyti laiškus Brežnevui ir Sovietų ambasadoriui Paryžiuje. Prašau rašyti ir kaliniams. Nesvarbu, kad laišukai adresatų nepasiekia! Laišukai sovietus erzina. Laiškų pėdsakai palieka. Tai padeda kaliniams“.

Verta čia pat pastebėti, kad Lietuvos laisvės byla domisi ir svetimieji. Jie laukia mūsų informacijų. Taigi Lietuvos laisvės kovoje nesame vieni. Šventės meninėje dalyje lietuvių poezijos pasiskaitė mūsų atžalynas: Daina ir Andrius Bačkiai, Žaneta Kondė, Vincas Gailius. Pastarasis prancūziškai padėkavo Milašiaus kūrybos. O mūsų jaunimo grupelė padainavo liaudies dainų. Gaila, kad dėl techniškių kliūčių D. Matore negalėjo išpildyti rečitalio planiū.

Vasario 16 minėjimas baigėsi šeimyniškomis vaišėmis. Daug kam buvo gera proga sutikti retai matomų pažįstamų, pamatyti naujų veidų ir bičiuliškai pabendrauti. Gerai nuotaikai daug padėjo mūsų darbščių šeiminių sunešti gardūs užkandžiai, aplaistomi gaivinančių vynelių... Šventės dalyvių buvo apie šimtinė.

Iš svečių su mums buvo: J. Motorė — Sorbonos profesorius, PrLB garbės teismo narys; J. Douville — Milašiaus bičiuliu draugijos valdybos narys; Levergeois — rašytojas; M. Flinaud — prancūzų diplomatas; E. Cinzas — rašytojas, atvykęs iš Belgijos, ir kiti. Raštu sveikino: J. Cassou, Milašiaus bičiuliu draugijos garbės pirminkininkas; Guy de la Tournelle — Prancūzijos ambasadorius, buv. Prancūzų-pabaltiečių draugijos pirminkininkas, generolas Gama, buv. Prancūzų-pabaltiečių draugijos pirminkininkas; K. Berends — Latvijos chargé d'affaires Prancūzijoje; E. Bonaparts — Prancūzijos latvių bendruomenės pirminkininkas; Y. Musianowicz — Prancūzijos Centrinės ukrainiečių draugijų organizacijos pirminkininkas ir kiti. Paryžius 1980. III. 4 J. P.

KAS BUS PO TITO?

Valdyti Jugoslaviją po Tito yra 8 asmenų prezidentūra ir 23 asmenų komunistų partijos centro komiteto prezidentams. Tačiau netikima, kad tie kolektyvai galėtų ilgai valdyti, ypač turint galvoje sunkią ekonominę krašto padėtį, nes Jugoslavijos prekybos su užsieniu balansas yra apie 3 milijardai svarų nuostolių. Ji turi 800.000 bedarbių (15 procentų visos darbo jėgos), ir infliacija yra apie 30 procentų.

Kandidatai į Tito vietą, sakio, galėtų būti dabartinis saugumo viršininkas Bačkaric, krašto apsaugos min. Ljubovic, buvęs užsienio reikalų ministeris Minic ar Dolanc.

Skautiškuoju keliu

AUKOS SKAUTISKAI VEIKLAI IR LIETUVISKOS SKAUTYBĖS FONDUI

A. K. Vitkai iš Peterborough auokojo 20 sv. (10 sv. Nottinghamo skautų vienietui ir 10 sv. lietuviškos skautybės fondui). Šv. Kazimiero skautišką sueigą, įvyksią Mančesteryje, parėmė kanaanininkas V. Kamaitis 17,81 sv. ir skautiškos idėjos nuolatinis rėmėjas D. Jelinskas 10 sv. Skautų vasaros stovyklai auokojo A. B. Rimeikiai (Manchester) 5 sv., L. Puras (Manchester) 2 sv. ir J. Levinckas (Derby) 5 sv.

Visiems rėmėjams reiškiamė nuoširdų skautišką aciu.

Už dvasinę globą ir maldas ypatingai ir didžią padėką reiškiamė kanaanininkas V. Kamaitis ir Mančesterio Lietuvių Soc. klubo valdybai ir visiems dalyviams.

LSS Europos Rajono Vadija

Vasaros stovyklai, įvyksiančiai liepos 26 — rugpjūčio 3 d., auokojo: J. Struoginis 20 sv., DBLS Maldenhead skyrius 18 sv., P. T., J. Elgminas, P. Zukas, P. Girnys ir S. Karalevičius po 5 sv., P. Baltaragis, P. Rakauskas ir J. Kvietkauskas po 2 sv., J. Kovas ir J. Stulgaitis po 1 sv. Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

Stovyklos vadovybė

JUREVICIAUS IR STATKEVICIAUS BIOGRAFINIAI DUOMENYS

Iš patikimų šaltinių gauta daugiau žinių apie naujuosius Lietuvos Helsinkio grupės narius, Mečislovą Jurevičių ir Algirdą Statkevičių, 45 baltų pareiškimo signatarus ir nuo 1979 m. Lietuvos Helsinkio grupės narius. Jurevičius, 1950 m. m. nuteistas 25 metams pagal Baudžiamojo Kodekso 58 Ia straipsnį, bausmę atliko nepilnai. Sugrįžęs į Lietuvą, 1974 m. atleistas iš darbo. Šiuo metu zakristijonauja Šiauliuose. Adresas: Šiauliai, Pintelio 6-10.

Statkevičius, gimęs 1923 m., yra gydytojas. 1951 m. buvo nuteistas 25 metams pagal 58 Ia straipsnį; paleistas anksčiau. 1970 m. suimtas už parašymą knygos Visuomenės gyvenimo abėcėlė ir laikytas psichiatrinėje. (ELTA)

Mielą skyriaus narį
Stasį Janavičių ir Aldoną Straus,
pasikeitus žiedais,
sveikiname ir linkime
darnaus gyvenimo

DBLS skyr. valdyba
ir nariai

BUTAS PENSININKUI

Londono priemiestyje, Kew Gardens rajone, pastoviam laikui išnuomojamas ramiam pensininkui-ei atskiras viengūgis butas: erdvas kambarys, virtuvė, vonia. Centr. šildymas, telefonas. Teirautis: telf. 940-63-77

LIETUVISKOS PAMALDOS

MANCHESTERYJE — rekolėkcijos kovo 30 d., 1 val., St. Chad's bažn. Išpažintys nuo 1215 val. Rekolėkcijų vedėjas kun. S. Matulis, MIC.

GLOUCESTERYJE — kovo 29 d., 12.15 val., šv. Petre, Pamaldas šiuokart laiko kun. J. Sakevičius, MIC.

STROUDE — kovo 29 d. kun. J. Sakevičius, MIC, išpažinčių klausio nuo 17 val., šv. Mišios 17.30 val.

NOTTINGHAME — kovo 27 d. kan. Valentinas Kamaitis išpažinčių klausio 21 dienyje nuo 18 val., o jo Mišios su pamokslu 19 val. Verbose, kovo 30 d., išpažintys nuo 10.15 val., Verbų apeigos, Mišios nuo 11.15 val.

WOLVERHAMPTONE — kovo 30 d., kan. V. Kamaitis išpažinčių klausys šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje, Church St. nuo 16.30 val., o šv. Mišios nuo 17 val.

DERBYJE — kovo 30 d. kan. V. Kamaitis išpažinčių Convent of Mercy klausio nuo 13.30 val., šv. Mišios su pamokslu 14 val.

BOLTONAS — Velykų II d., 11 val., šv. Patricko baž.

ECCLES — kovo 13 d., 12.15 val.

NOTTINGHAME — Didžiosios Savaitės apeigos Židinyje: balandžio 3 d., Did. Ketvirtadienį, 20 val., bal. 4 d., Did. Penktadienį 15 val., bal. 5 d., Did. Šeštadienį, 20 val.

NOTTINGHAME — bal. 6 d., Velykose Priskelimas, 11.15 val., Židinyje.

WOLVERHAMPTONE — bal. 6 d., Velykose, 17 val., šv. Petre ir Pauliūje, Church St.

BIRMINGHAME — bal. 7 d., 11 val., 19 Park Rd., Moseley.

BRADFORDE — Priskelimo Mišios balandžio 6d., 12.30 val.

HUDDERSFIELDE — balandžio 13 d., 1 val. p. p., šv. Juozapo bažn.